

Väkivallaton vastarinta

Vankkaa tukea ryhmässä, kun
vanhempien keinot ovat vähissä

Katarina Fagerström

VTM, sosiaalityöntekijä, perheterapeutti (VET)

Tulevaisuuden
lastensuojelu

Sosiaalialan osaamiskeskus
Verso -liikelaitos

Socca

Uudenmaan
sosiaalialan osaamiskeskus

NVR-ryhmän ohjaajan opas

vanhempainryhmää suunnitteleville työntekijöille

NVR, Non Violent Resistance, eli Väkivallaton vastarinta on Israelilais-lähtöinen systeemisen ajatteluun pohjautuva lähestymistapa ongelmallisesti käyttäytyvien nuorten kohtaamiseen. Lähestymistapa sai alkunsa väkivaltaisesti ja itsetuhoisesti käyttäytyvien nuorten vanhempien tukemisesta ja tällä hetkellä sitä sovelletaan monenlaiseen problematiikkaan, kuten esim. nuorten päihteitä käyttävien, neuropsykiatristen haasteiden kanssa kamppailevien, rikoskierteessä olevien nuorten vanhempein kanssa. Menetelmää voi käyttää myös mm. koulussa ja lastensuojelulaitoksissa.

Tavoitteena on, että aikuinen pystyy ensin vakauttamaan itsensä ja sen myötä oppii Uuden auktoriteetin periaatteiden mukaisesti pyytämään tukea muilta kannustavaan ja läsnä olevaan aikuisuuteen. Näin vanhempi osaa paremmin kohdata ja tukea haastavalla käytöksellään oireilevaa nuorta. Tärkeää on, että vanhemmat, jotka eivät asu nuoren kanssa ja ehkä eivät ole pitkään aikaan olleet läsnä nuoren elämässä, saadaan mukaan nuoren tukemiseen ja välien palautumiseen. NVR työmenetelmiä voi käyttää työskenteltäessä vanhempien kanssa tai ryhmämuotoisesti.

Vanhemmille järjestettävissä ryhmätapaamisissa nuoren huoltajilla on mahdollisuus työstää omia reaktioitaan ja ajatuksiaan perheen tilanteesta sekä oppia tunnistamaan ja estämään omia tuttuja reaktioitaan polarisoivissa ja eskaloivissa tilanteissa. NVR-vanhempainryhmä tapaa 12 kertaa väkivallattoman vastarinnan, uuden auktoriteetin, valppaan vanhemmuuden ja tuen ja avun pyytämisen keskusteluteemojen äärellä. Vertaistuki on oleellinen osa ryhmätoimintaa.

Ryhmän vetäjinä voivat toimia päihde- tai mielenterveystyön ja lastensuojelu ammattilaiset. Myös opiskeluhuoltopalveluiden edustajat sopivat ryhmän ohjaajiksi. Perheterapeuttinen ja systeeminen osaaminen on NVR työskentelyssä eduksi. Myös kokemusasiantuntijuutta voidaan hyödyntää ryhmän ohjaamisessa. NVR-mallia on pilotoitu vuonna 2022 Porvoossa ja se soveltuu hyvin mm. lastensuojelun sijaishuollon tukitoimeksi rakentamaan aikuisten yhteistä tapaa tukea ongelmallisesti käyttäytyvää nuorta.

[Lue lisää väkivallattoman vastarinnan vanhempaintyöstä \(Innokylä\)](#)

Sisältö

1. NVR vanhempainryhmän suunnittelu

- Mistä ohjaajat?
- Kuka voi toimia ohjaajana?
- Koska on realistista aloittaa ryhmä?
- Kuinka monta osallistujaa voi ottaa ryhmään?
- Infokirje vanhemmille
- Kirje isälle, jolla on vaikeuksia päästä mukaan ryhmään

2. Ryhmän toteutus

- **Ensimmäinen tapaaminen:** Päivän teema – Väkivallaton vastarinta vanhemmuudessa
- **Toinen tapaaminen:** Päivän teema – Uusi auktoriteetti ja vanhemmuuden liikennevalomalli
- **Kolmas tapaaminen:** Päivän teema – Julkilausuman laatimisen idea
- **Neljäs tapaaminen:** Päivän teema – ”SIT IN” Nuoren huoneessa istumisen idea
- **Viides tapaaminen:** Päivän teema – Viivästetyn vastaamisen jalo taito
”Pitää takoa, kun rauta on kylmää!”
- **Kuudes tapaaminen:** Päivän teema – Julkilausuman harjoittelua
- **Seitsemäs tapaaminen:** Päivän teema – Julkilausuma tekeminen
- **Kahdeksas tapaaminen:** Päivän teema – Hyvän suhteen luominen nuoreen
- **Yhdeksäs tapaaminen:** Päivän teema – Tarkkaavainen vanhemmuus
- **Kymmenes tapaaminen:** Päivän teema – Tukiverkoston rekrytoiminen
- **Yhdestoista tapaaminen:** Päivän teema – Liikennevalo punaisella:
Soittoringit ja vanhempien vierailut
- **Kahdestoista tapaaminen:** Päivän teema – Ryhmän päättäminen
- Seurantakäynti yli kolmen kuukauden päästä, palataan omiin tavoitteisiin ja arvioidaan ryhmän työskentelyä

3. Palaute ja arviointi

- Vanhempien palaute
- Ryhmätyön arviointi ja palaute mahdolliselle lähettävälle taholle

Liitteet

Liite 1: Ryhmänohjaajan itsearviointilomake

Liite 2: ORS-lomake

Liite 3: GSRS-lomake

1. NVR-vanhempainryhmän suunnittelu

Kun ryhmää alkaa suunnitella on syytä käyttää runsaasti aikaa seuraavien kysymysten pohittamiseen. Tässäkin toimii sanonta ”Go slow to go fast.” Hyvin suunniteltu on puoleksi tehty.

Mistä ohjaajat?

Ohjaajia pitää olla vähintään kaksi, ja heidän pitää toimia työparina kunnioittaen toistensa osaamista. Ei lainkaan haittaa, jos mukana on kolmas ryhmänohjaaja – jotta ryhmää voi pitää vaikkakin joku sairastuisi. On hyvä suunnitteluvaiheessa huomioida, jos ryhmään saisi mukaan kokemusasiantuntijan työpariksi tai kolmanneksi ohjaajaksi. Suunnitteluvaiheessa on hyvä tutustua toisiinsa ja miettiä omia vahvuuksia ja haasteita tai seikkoja, missä tuntee itsensä varmaksi, ja missä epävarmaksi ryhmän ohjaajan roolissa.

Suunnitteluvaiheessa on hyvä puhua siitä, mitä tietoa itse voi tuoda ryhmään, tietoa itse lähestymistavasta ja siihen liittyvästä kirjatiedosta, menetelmistä, työkokemuksesta ja myös elämäkokemuksesta. Tämän pohjalta voi sopia työnjaosta ohjaajien välillä. Ennen jokaista ryhmäkertaa on hyvä sopia työnjaosta. Kuka vastaa käsiteltävästä sisällöstä ja kuka ottaa tehtäväkseen seurata ryhmäprosessia? Ryhmäprosessin seuraamiseen kuuluu huomioida, että kaikki saavat puheenvuoron ja löytää tapoja rajata osallistujia, jotka mahdollisesti alkavat viedä liikaa tilaa muilta ryhmässä tai keskustelu ajautuu pois aiheesta. On hyvä myös päättää, kuka huolehtii kellosta, niin että ryhmä alkaa ja loppuu sovitusti. Sovitussa ajassa ja aiheessa pysyminen vahvistaa osallistujien turvallisuuden tunnetta.

Kuka voi toimia ohjaajana?

Kun ryhtyy ryhmän ohjaajaksi, on syytä pohtia seuraavia kysymyksiä:

- Onko ohjaaja tehnyt töitä tämän tyyppisten vanhempien kanssa aiemmin? Onko aikaisempaa kokemusta ryhmien ohjaamisesta? Mikä on oma elämäntilanne? Onko samanikäisiä lapsia? Pystyykö tässä elämänvaiheessa tekemään iltatöitä?
- Saako työnantajan luvan tehdä tätä työtä osana omaa työkuvaan, ei lisänä kaiken muun työn ohella. On tärkeää, että nähdään ryhmän ohjaamisen osana omaa työkuvaan, niin että on selkeät säännöt siitä, miten ryhmän ohjaaminen ja iltatyö korvataan ja että työpanoksesta maksetaan työsopimuksen mukaista palkkaa.
- Suunnitteluvaiheessa on tärkeää reflektoida omaa positiotaan ”arkityössä”. Aiheuttaako esim. virkamiestyö lastensuojelussa tai perhesosiaaliyössä ristiriitaa ryhmän ohjaamisen terapeuttisemman lähestymistavan kanssa? Erilaiset roolit ei tarvitse olla ristiriidassa toistensa kanssa. Tärkeää on, että itse on reflektoinut näiden eri roolien suhdetta toisiinsa ja miettinyt, miten tämän esittää mahdollisimman selkeästi ja läpinäkyvästi vanhemmille. Ryhmän ohjaajien avoimuus suhteessa omiin ammatillisiin ja myös henkilökohtaisiin rooleihin vahvistaa osallistujien luottamusta ja turvallisuuden tunnetta.

Koska on realistista aloittaa ryhmä?

Heti alkusuunnittelussa on hyvä sopia ryhmän alkamispäivämäärä ja merkitä kalenteriin kaikki 12 ryhmäkertaa + seurantakerta, joka tulee yli kolmen kuukauden päähän ryhmän loppumisesta. Itse tapaamiseen on varattava kaksi tuntia ja vähintään puoli tuntia ennen ja jälkeen tapaamisen, suunnitteluun ja jälkipuintiin. Ensimmäistä yhteistä ryhmää suunniteltaessa on hyvä varata tunti ennen ryhmää ja tunti sen jälkeen. Koko ryhmäprosessin suunnitteluun on syytä varata tarpeeksi aikaa. Tämän ajan sisällä pitää ohjaajien ehtiä:

- Tutustua toisiinsa.
- Löytää suunnittelu-aikaa ryhmästä tiedottamiseen. Mahdollisen tulostetun esitteen tai elektronisen infotekstin laatimiseen. Miettiä kenen yhteistyökumppanin kautta vanhempia löytyisi? Koulu ja oppilashuolto, lastensuojelu, perhesosiaalityö, nuorisopsykiatria, mielenterveys- ja päihdepalvelut? Yhteistyökumppaneiden jatkuva muistuttaminen ryhmän alkamisesta on välttämätöntä työarjen kiireessä.
- Ennen ryhmän alkamista on syytä järjestää tapaaminen jokaisen vanhemman kanssa, fyysinen tapaaminen tai etänä Teamsin välityksellä tai puhelimitse. Tapaamisen tarkoitus on tarkemmin kertoa ryhmän tavoitista ja työskentelytavoista, ryhmän asiasisällöstä, NVR:stä ja Uudesta auktoriteetista. Vanhemmilla on mahdollisuus kertoa perhetilanteestaan ja siitä, mitä he itse toivovat saavansa ryhmästä.
- Eronneiden vanhempien tapauksessa on tärkeä muistaa toinen vanhempi tai uusperheissä uudet puoliset. Eronneiden vanhempien on syytä käydä keskustelua, voivatko molemmat tulla ryhmään. Jos tämä ei tunnu mahdolliselta, vanhemmat saavat keskenään päättää, kumpi osallistuu. Vanhempi, joka ei osallistu, saa jokaisen ryhmäkerran jälkeen itselleen infopakettien käsitellyistä asioista. Nuoren ei-läsnä olevalle vanhemmalle kirjoitetaan kirje, jossa kerrotaan ryhmän ideasta ja siitä, että tulemme lähettämään tietoa jokaisen ryhmäkerran sisällöistä. (pp-diat vanhemmille).

Miten monta osallistujaa voi ottaa ryhmään?

Optimaalinen NVR-vanhempainryhmän koko on 4–10 vanhempaa. Ei pidä pelästyä, jos näyttää siltä, että ryhmästä tulee iso. Elämäntilanteet vaihtuvat ja vanhempien elämässä voi tapahtua äkillisiä muutoksia, jotka estävät heitä sitoutumasta ryhmään. Ohjaajien keskustelussa vanhempien kanssa voi selvittää, että ryhmä ei sovi vanhemman tämänhetkiseen elämäntilanteeseen tai että ryhmän sisältö ei vastaakaan vanhemman odotuksia. Lisäksi ensimmäisellä ryhmäkerralla voi ilmetä, että liian tutut ihmiset ovat tulleet samaan ryhmään ja silloin pitää siinä tilanteessa sopia vanhempien välillä onko ok, että kaikki silti osallistuvat ryhmään. Jos ei, pitää puhua siitä, kuka jatkaa ja kuka mahdollisesti luopuu paikastaan ja odottaa seuraavaa ryhmää tai hakeutuu johonkin muuhun palveluun. Kaikkiin tilanteisiin ei voi varautua, mutta on hyvä, että suunnitteluvaiheessa on mietitty kaikenlaisia mahdollisia tilanteita.

On hyvä lähteä siitä, että vanhempia voi ottaa odotuslistalle ja sanoa, että informoimme heti kun uusi ryhmä alkaa, jos vielä silloin vielä haluatte osallistua ryhmään. Suunnitteluvaiheessa on hyvä myös suunnitella ryhmän aikaa sopivaksi vanhemmille, jotta kynnys osallistua on mahdollisimman matala. Ilta-ajat ovat lähes aina parhaimpia.

Ryhmätila on suunnitteluvaiheessa löydettävä. Miten vanhemmat sinne pääsevät, onko tila julkisten kuluvälineiden päässä? Millainen tunnelma on tilassa, luoko se puitteet luottamuksellisille keskusteluille?

Mitä ryhmässä tarjotaan? Kahvia, teetä? Jotain syömistä? Tulevatko vanhemmat suoraan töistä? Ruokatarjoilu on huolenpitoa. Tärkeää on luoda tunnelma, joka korostaa vanhemmista huolehtimista ja tukemista. Täällä he saavat levätä ja jakaa kokemuksiaan.

Kun suunnittelu työ on hyvin tehty, säästyy monelta yllätykseltä. Silti yllättäviä tilanteita saattaa kuitenkin tulla. Ryhmän ohjaaminen on ihmeellistä. Koskaan ei voi tietää minkälaiseksi ryhmä muotoutuu. Juuri se tekee ryhmän ohjaamisen niin kiehtovaksi.

Esimerkki Infokirjeestä Vanhemmille

Hyvä NVR- vanhempainryhmästä kiinnostunut vanhempi,

Näyttää siltä, että teidän perheenne kokee haasteita ja vaikeuksia, jotka ovat tyypillisiä murrosikäisten vanhemmille. Olen saanut käsityksen, että teidän perheessänne nuoren käyttäytyminen vaatii kuitenkin välitöntä puuttumista. On selvää, että tilanteen pitää muuttua ja vanhempina teillä on tärkeä rooli tässä. Lapsenne tilanne ja käytös on suurelta osin riippuvainen teidän asemastanne vanhempina. Näen, että olette kovin huolissanne ja että välitätte paljon lapsestanne. Siksi haluan tarjota teille mahdollisuuden osallistua ainutlaatuiseen ohjelmaan, joka tulee vahvistamaan läsnäoloanne lapsenne elämässä.

Tämä ohjelma pohjautuu israelilaisen professori Haim Omerin väkivallattoman vastarinnan menetelmään (NVR, Non violent resistance). Se on auttanut monia vanhempia käsittelemään vaikeuksia lastensa kanssa. Ohjelma auttaa teitä puuttumaan lapsenne asioihin hyväksyttävällä ja oikeutetulla tavalla, lisää läsnäoloasi lapsesi elämässä sekä vähentää avuttomuuden tunnetta vanhempana.

Ohjelma koostuu 12 viikoittaisesta ryhmätapaamisesta yhdessä muiden vanhempien kanssa, jotka ovat vastaavassa tilanteessa. Tämän lisäksi pidetään arviointikäynti yli kolmen kuukauden päästä ryhmätapaamisten loppumisesta. Ryhmätapaamiset tarjoavat tilaisuuden vaihtaa kokemuksia vastaavassa tilanteessa olevien vanhempien kanssa sekä omaksua yksinkertaisia, käytännön läheisiä työvälineitä, jotka ovat osoittautuneet toimiviksi.

On hyvin tärkeää, että te molemmat _____ vanhempina olette osallisina tässä prosessissa vahvistaaksenne valpasta vanhemmuutta ja parantaaksenne lapsenne tilannetta. Sekä ammatillinen kokemus ja tutkimukset osoittavat, että tämä toimii. Viimeinen asia: Me olemme teidän puolellanne. Tämä ohjelma on tunnettu vanhempiystävällisenä, ja meidän tavoitteenamme on yhteistyössä tehdä teistä vahvempia parhaalla mahdollisella tavalla.

Kirje isälle, jolla on vaikeuksia päästä mukaan ryhmään:

Seuraava kirje on suunnattu vanhemmalle, joka ei ole halukas tulemaan ryhmään. Tämä oletus on toki sukupuolittunut, mutta perustuu tutkimuksiin ja käytännön työn kokemuksiin. Silti voi tietysti olla kyse äidistä ja aina ei ole kyse pojasta, vaan haastavasti käyttäytyvä nuori voi myös olla tyttö tai muun sukupuolinen.

Ryhmässä omaksuttavat työvälineet ovat käytännönläheisiä toimintatapoja, jotka ovat osoittautuneet toimiviksi. Nämä työvälineet ovat auttaneet monia vanhempia voimaantumaan, parantamaan kotitilannettaan ja estämään lapsensa tuhoisaa käytöstä tai jopa lopettamaan sen. Ymmärrämme, että olet kiireinen ja ettei ole helppoa järjestää aikaa 12 tapaamiselle, mutta lapsesi käytös viittaa siihen, että hän tarvitsee sinun sitoutumistasi nyt.

Monet tutkimukset nostavat esiin isän läsnäolon merkityksen murrosikäisten poikien elämässä. Useimmissa tapauksissa isän läsnäolon havaittiin muuttavan huomattavasti lapsen käytöstä ja lapsen suhdetta koko perheeseen. Murrosikäinen poikasi on iässä, jossa hän tarvitsee sinua paljon, vaikka hän ei sitä sanoisi tai näyttäisikään. Tämä on ajanjakso, jolloin sinun olisi hyvä viestittää hänelle ”Tämä on minun tärkein prioriteettini ja olen tässä muuttaakseni tilannetta ja lisätäkseeni läsnä olevaa vanhemmuuttani! Olen isäsi, enkä aio luovuttaa!” Kun te vanhemmat toimitte yhdessä yhdistyneenä vanhempien yksikkönä muuttaaksenne tilannetta, lapsellenne välittyy tärkeä viesti ja se toimii uuden alkuna. Me olemme täällä auttaaksemme teitä vanhempia olemaan enemmän läsnä lapsenne elämässä ja rohkaistaksemme teitä ottamaan askeleita kohti toivottua muutosta.

... ja lisäyksenä vielä

Eronneille vanhemmille:

Olette ikuisesti _____ vanhempia ja hän tarvitsee teitä molempia.

2. Ryhmän toteutus

1. tapaaminen

Päivän teema – Väkivallaton vastarinta vanhemmuudessa

Ensimmäisen ryhmäkerran tärkein tavoite on saada osallistujat tuntemaan, että he ovat tervetulleita ja että ryhmässä on turvallista olla. Jos käytössä on FIT arviointilomakkeet, vanhemmat voivat täyttää ORS lomakkeen juodessaan teetä tai kahvia, ennen kuin itse ryhmäkeskustelu alkaa.

Vanhempien turvallisuuden tunteen lisäämistä ajatellen on hyvä aloittaa ryhmäkäyntien ”pelisääntöjen” sopimisesta. Tärkeää on, että ryhmänohjaajat esittävät aiheet, joista ryhmä yhdessä voi sopia. Ohjaaja ei määrää sääntöjä. Seuraavista asioista on hyvä heti päättää yhdessä:

- **Vaitiolovelvollisuus.** Keskustelut ryhmässä ovat luottamuksellisia. Kukaan ei kerro toisten asioista ryhmän ulkopuolella. Voi, ja kannattaa puhua omista asioista ryhmän ulkopuolella ja pyytää lisää apua. Tässä vaiheessa ohjaajien on hyvä kertoa omista ammatillisista rooleistaan. On myös hyvä sanoa ääneen, että jos keskusteluissa syntyy lastensuojelullista huolta, ohjaaja ottaa puheeksi vanhemman kanssa lastensuojeluilmoituksen tarpeellisuuden puheeksi. Tätä ei koskaan tehdä vanhempien selän takana vaan yhdessä vanhempien kanssa.
- **Puhevuorot.** On hyvä sanoa ääneen, että tämä ryhmä on vanhempien keskusteluja varten. Kuulumisten jälkeen pidetään pieni alustus aiheesta, mutta on tärkeää, että vanhemmille on tilaa ja aikaa vaihtaa kokemuksia keskenään. On myös hyvä sanoa ääneen, että jokainen puhuu juuri niin paljon, kun haluaa puhua ja puhuu vain niistä asioista, joista haluaa puhua. On myös aivan ok olla hiljaa. Kuunteleminen on vähintään yhtä tärkeää kuin puhuminen. Joskus tärkeämpää. Ohjaajien tehtävä on pitää keskustelu aiheessa ja pitää huolta aikataulusta.
- **Poissaolot.** Lähtökohtaisesti on tärkeä painottaa, että jokainen vanhempi on sitoutunut tulemaan ryhmään joka kerta. Ryhmän osallistujien on hyvä yhdessä päättää miten ilmoittaa, jos jonkun täytyy olla poissa ryhmästä. Miten niistä ilmoitetaan? Jos tietää että ensi kerralla ei pääse mukaan, on hyvä kertoa tästä koko ryhmälle. Jos este tulee yllättäen, on ilmoitettava ryhmän ohjaajille ja syy olisi hyvä kertoa. Syyn kertominen on tärkeää, jotta muut osallistujat eivät turhaan huolestuisi.
- **Kännykät.** On tarpeellista sopia kännyköiden sulkemisesta ja poissa pitämisestä ryhmän ajaksi. Kaikki, mikä lisää läsnäoloa ja viihtyisyyttä ryhmässä, on tärkeää.
- **Feedback informed treatment -FIT- lomakkeiden esittely** ja niiden ajatus on hyvä kertoa, jos niitä aikoo käyttää tapaamisten alussa ja lopussa. ORS-lomakkeiden avulla vanhempi tekee arvion omasta hyvinvoinnistaan juuri tänään.
- **Esittelykierros:** Jokainen kertoo nimensä ja lapsensa nimen sekä lyhyesti perhetilanteen ja miksi ovat hakeutuneet ryhmään.
- **Teemat tapaamisille:** Käydään läpi jokaisen kerran suunniteltu teema. On hyvä painottaa, että tämä on vanhempien aikaa. Jos ryhmässä nousee esiin jokin, yhdessä sovittu tärkeämpi puheenaihe ja josta on oleellista puhua juuri nyt, voidaan käsitellä suunniteltua teemaa lyhyemmin tai siirtää se seuraavaan kertaan.

Oppaaseen on kirjoitettu harjoituksia. Niitäkään ei pidä seurata orjallisesti. Ne ovat ehdotuksia, jotka saattavat sopia ryhmätapaamiseen. Niiden mukaan ottaminen on ohjaajien valinta. Suunnitteluvaiheessa on hyvä kokeilla harjoituksia ohjaajien kesken.

Vanhemmat saattavat olla eri vaiheessa nuoren ongelmallisen käyttäytymisen ja oman huolen suhteen. Jotkut aiheet ryhmässä saattavat olla tuttuja tai jo kokeiltuja joillekin vanhemmille. Toisille ne taas ovat uusia ja oikeaan aikaan osuvia. Vanhemmat saavat paljon irti kokemusten jakamisesta. Vaikka jokin aihe olisi jo tuttu joillekin vanhemmille, niin muille vanhemmille on tärkeä kuulla toisten kokemuksista. Siitä syystä on hyvä pysyä kunkin tapaamisen teemassa.

Katso pp diat, 1.tapaaminen

- Pp-esityksen läpikäynti ja keskustelua siitä

Kysymyksiä vanhemmille:

- Mitkä asiat ryhmään osallistumisen suhteen askarruttaa minua?
- Minkälainen vanhempi haluan olla?
- Miten pääsen tavoitteisiini? Miten haluaisin toimia ja mitä haluaisin tuntea vanhempana tämän ryhmän päättyessä?
- Kirjoita mietteesi lapulle ja säästä lappu.
- Säästä vastaukset viimeiseen tapaamiseen, katsoakseen ovatko tavoitteet toteutuneet.

Ryhmäharjoitus 1:

- Mikä on tärkeintä mitä itse opin omilta vanhemmiltani? Ilmaisivatko he sen sanallisesti vai tekoina? Miten itse reagoin siihen lapsena/teeninä? Ovatko nämä opit vielä tänä päivänä tärkeitä itselleni? Vienkö niitä eteenpäin omille lapsilleni?

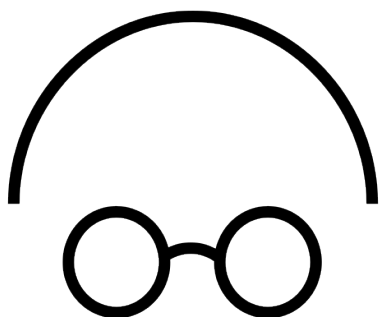
Ryhmäharjoitus 2:

- Oliko lapsuuden kodissa sanontoja, ilmaisuja, fraaseja tai käsitteitä, jotka toistuivat? Käytänkö itse niitä aikuisena omassa perheessäni?

Työskentelyperiaatteet:

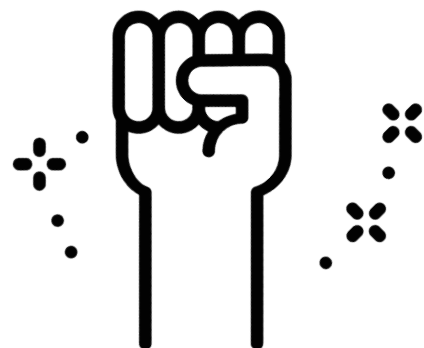
- Vanhemmat ottavat määrätietoisesti ja yksiselitteisesti kantaa kaikkea väkivaltaa, riskialtista ja epäsosiaalista käyttäytymistä vastaan.
- Vanhemmat pidättäytyvät kaikesta fyysisestä ja sanallisesta hyökkäävyydestä.
- Provosoivan käyttäytymisen sietäminen ja viivästetyn reaktion periaate. Vanhemman on annettava itselleen aikaa miettiä, mitä haluaa sanoa ja miten haluaa nuorelle vastata.
- Hiljaisuus ei ole alistumista. Pelkkänä toteamuksena: ”En pidä tästä ja aion vähän aikaa miettiä sitä.” (Ei minkään sävyistä uhkausta rivien välissä)
- Noidankehien muodostumisen ehkäisemiseksi vanhempien on vältettävä tarpeettomia yhteenottoja nuorten kanssa

Periaatteet otettu Mahatma Gandhin ja Martin Luther Kingin ideoista

Gandi:

”Ole muutos, jonka haluat nähdä”

King:

”Väkivallaton vastarinta on menetelmä, joka kieltää koston ja aggression. Menetelmä, joka perustuu rakkaudelle”

Ensimmäisen tapaamisen lopuksi

Noin varttia ennen lopettamista jaetaan GSRS-lomake, jossa kysytään miten vanhempi koki ryhmäkerran. Tulinko kuulluksi? Puhuttiinko oikeista asioista? Oliko työskentelytapa toimiva? Yleisesti ryhmän työskentelystä. Vanhempi vetää viivan 10 cm pituisella viivalla (valimiiksi tulostetuilla lomakkeilla tai elektronisessa muodossa omilta puhelimiltaan tai tableteiltaan). Vasen laita tarkoittaa, olen eri mieltä. Oikea laita, olen täysin samaa mieltä.

LIITE 2: Muutosarviointiasteikko ORS

Muutosarviointiasteikko (ORS)

Nimi: _____ Ikä (Vuosisia): _____ Sukupuoli: M / N
Istunto # _____ Päivämäärä: _____

Auta meitä ymmärtämään, miten olet voinut kuluneen viikon aikana, tämä päivä mukaan lukien. Mieti alla olevia elämäntilanteita ja laita merkki sille kohdalle, millä tunnet olevasi. Janan vasen reuna merkitsee alemmaa ja oikea reuna korkeampaa tasoa.

Yksilöllisesti
(Henkilökohtainen hyvinvointi)

Läheisten ihmissuhteiden osalta
(Perhe ja muut läheiset ihmissuhteet)

Sosiaalisesti
(Työ, koulu, ystävyysuhteet)

Yleisesti
(Yleinen tunne hyvinvoinnista)

Heart and Soul of Change Project
www.heartandsoulofchange.com

© 2000, Scott D. Miller and Barry L. Duncan
Suomenos: Jaako Seikkula (jaako.seikkula@psyka.jyu.fi)
Tapio Ikonen (otikonen@dnainternet.net)
Ilpo Kuhlman (ilpo.kuhlman@kuh.fi)

ORS-lomake

Ryhmäterapiaistunnon arviointiasteikko (GSRS)

Nimi: _____ Ikä (Vuosisia): _____
ID# _____ Sukupuoli: M / N
Istunto # _____ Päivämäärä: _____

Arvioi tälle ryhmästäsi seuraavien asteikkojen osalta. Aseta merkki viivalle sille kohdalle, joka parhaiten kuvaa Sinun kokemustasi.

Terapiasuhte

En kokenut tulevani kuulluksi, ymmärretyksi ja kunnioitetuksi ryhmän ja ohjaajan taholta. _____ Tulin kuulluksi, minua ymmärrettiin ja kunnioitettiin ryhmän ja ohjaajan taholta.

Päämäärä ja keskustelun aiheet

Emme työstäneet toimimiani aiheita, emmekä keskustelleet haluamistani asioista. _____ Työstimme toimimiani aiheita ja keskustelimme haluamistani asioista.

Työskentelytapa tai menetelmä

Ohjaajan ja ohjaajan työtapa ei sopinut minulle. _____ Ohjaajan ja ohjaajan työtapa sopi minulle hyvin.

Yleisesti

Tämän päivän ryhmästä puuttui jotain – en tuntenut kuuluvani ryhmään. _____ Kaiken kaikkiaan tämän päivän ryhmä sopi minulle ja tunsin kuuluvani siihen.

International Center for Clinical Excellence
www.centerforclinicalexcellence.com
www.scottmiller.com

© 2007, Barry L. Duncan and Scott D. Miller
Finnish translation: Ilpo Kuhlman (ilpo.kuhlman@kuh.fi)
Jaako Seikkula (jaako.seikkula@psyka.jyu.fi)
Tapio Ikonen (otikonen@gmail.com)

GSRS-lomake

FIT lomakkeet eivät ole itsetarkoitus. Samalla kun käydään ryhmässä loppukierrosta, vanhemmilla on aikaa ja tilaa kertoa, mitä täyttivät lomakkeeseen ja miksi. Vanhempien palaute joka kerta on tärkeää, jotta ohjaajat tietävät miten toimia seuraavalla kerralla. Mistä ei ehkä puhuttu tarpeeksi tai huomioida, jos joku osallistuja koki, ettei tullut tarpeeksi kuulluksi.

Ohjaajien on hyvä pitää mielessä kaikkien ryhmäkertojen ajan, että ryhmän ohjaaminen on jatkuvaa tasapainottelua ryhmäkerran teemojen ja vanhempien ajankohtaisten asioiden läpikäynnin välillä. Tärkeintä on, että vanhemmilla on tilaa puhua heille tärkeistä asioista ja ryhmän ohjaajien tehtävä on johdatella ajankohtaiset puheenaiheet päivän teemaan. Joskus voi olla tarpeellista pysähtyä ajankohtaiseen kysymykseen ja siirtää suunniteltu teema seuraavalle kerralle. Ohjaaja voi myös pysäyttää keskustelun ja reflektoida työparin kanssa, miten kannattaisi edetä. Jatketaanko tätä keskustelua vai mennäänkö päivän teemaan? Tätä voi myös neuvotella ryhmän kanssa. GSRS lomakkeet ovat hyvä työväline tarkistaa, olemmeko puhuneet oikeista asioista ja ovatko kaikki osallistujat kokeneet, että ovat tulleet kuulluiksi.

2. tapaaminen

Päivän teema – Uusi auktoriteetti ja vanhemmuuden liikennevalomalli

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros

Harjoitus:

- Tiesivätkö vanhempani, mitä tein vapaa-ajallani? Puhuinko teini-ikäisenä vanhempieni kanssa siitä, mitä elämässäni tapahtui? Tunsivatko he ystäviäni? Tiesivätkö he, mitä minulle tapahtui koulussa? Tunsinko, että vanhempani olivat lähellä minua tai kuulinko vanhempieni johdatuksen kaikuvan päässäni, kun olin ystävien kanssa?

Pp-diojen läpikäynti ja keskustelu

Perinteinen auktoriteetti ja Uusi auktoriteetti (Omer 2008)

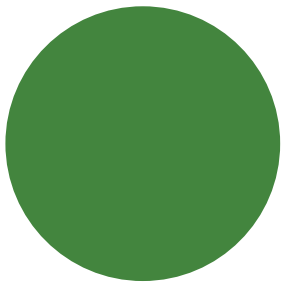
PERINTEINEN AUKTORITEETTI

- Etäisyys ja pelko
- Kontrollin tarve
- Salaperäisyys, ei tilaa kritiikille
- Välittömät reaktiot
- Ylhäältäpäin johtaminen
- Kosto
- Valvonta ja kontrolli

UUSI AUKTORITEETTI

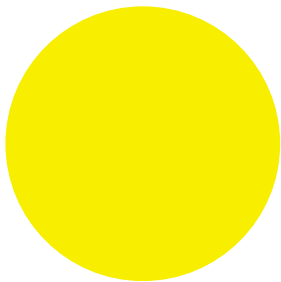
- Läsnäolo, läheisyys ja osallisuus
- Rajojen asettamisen velvollisuus
- Läpinäkyvyys ja sosiaalinen tuki
- Viivästyneet reaktiot
- Ankkurointi sosiaaliseen verkostoon
- Sovinto konfliktin jälkeen
- Kosketus ja kysymykset

Vanhemmuuden liikennevalomalli:

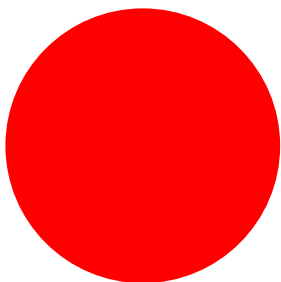
Avoin huomiointi – kiinnostunut vanhempi

- Kun olosuhteet ovat tavanomaiset
- Avoin, kiinnostunut keskustelu
- Myönteinen suhde vanhemman ja lapsen välillä

Keskitetty huomiointi – tarkkaavainen vanhempi

- Kun vanhempi on havainnut vaaran merkkejä
- Tarkentavat kysymykset
- Lapselta vaaditaan selonteko tekemisistään

Yksipuoliset toimenpiteet – tarkkaavainen vanhempi

- Kun todellinen ongelma on havaittu
- Valpasta vanhemmuutta tarvitaan välittömästi!

Vanhemmuuden liikennevalomallin pääperiaatteet:

Kiinnostunut vanhempi

- Vanhempi tietää mitä lapsen/nuoren elämässä tapahtuu
- Vanhemman jatkuva läsnäolo
- On rutiinia ylläpitää avointa dialogia lapsen/nuoren kanssa

Tarkkaavainen vanhempi

- Nuori ei kerro kaikkea, peittelee tapahtunutta tai valehtelee
- Keskittynyt huomio ja tarkennetut kysymykset tulevat ajankohtaisiksi, jotta vanhemmat saisivat oikeata informaatiota ja viestittävät samalla nuorelle, että sekaantuvat lisääntyvässä määrin lapsensa asioihin. Neuvottelumahdollisuudet vähenevät

Valpas vanhempi

- Varoittavat signaalit osoittautuvat oikeiksi ongelmiksi.
- Vanhempien pitää löytää tapoja toimia estääkseen lapsensa tuhoisaa käytöstä. Valpas viittaa siihen, että vanhemman on toimittava molempien osapuolten puolesta. Tämä ei vaadi lapsen/nuoren suostumusta.

Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

3. tapaaminen

Päivän teema – Julkilausuman laatimisen idea

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros
- 3 tapaaminen pp-diaesitys ja siitä keskusteleminen

Julkilausuma

Esimerkki:

Väkivalta on tehnyt elämästämme sietämätöntä. Emme voi emmekä halua enää elää näin. Aiomme tehdä kaikkemme muuttaaksemme tilannetta, joskaan emme aio käyttää minkäänlaista fyysistä tai sanallista väkivaltaa. Tätä varten olemme päättäneet toimia seuraavasti:

Aiomme olla järjestelmällisesti läsnä elämässäsi. Emme enää aio olla yksin tämän asian kanssa, vaan käännyimme sukulaisten ja ystävien puoleen. Kerromme heille avoimesti mitä perheessämme tapahtuu ja pyydämme heiltä apua.

Emme hyväksy seuraavia käyttäytymistapoja _____ ja aiomme tehdä voitavamme, jotta ne loppuvat.

Meillä ei ole mitään aikomusta alistaa tai määrätä sinua. Tämä viesti ei ole uhkaus, vaan osoitus siitä, että miellä on sinun vanhempinasi velvollisuus suhtautua näihin asioihin vakavasti ja puuttua niihin.

Harjoitus 1. – Julkilausuman tekemistä edistäviä ajatuksia

Valitse yksi näistä yksi toteamuksista, joka on helppo toteuttaa ja toinen, joka saattaa olla haastavampi viedä käytännön tilanteisiin:

- Älä mene imuun mukaan, älä provosoidu, lykkää vastaamista: ”Pitää takoa, kun rauta on kylmää”.
- Minun ei tarvitse voittaa, minun pitää vain pysyä päättäväisenä ja kestää.
- Velvollisuuteni vanhempana on välittää lapsestani!
- En voi kontrolloida lastani. Voin vain kontrolloida itseäni!
- Olen sinun vanhempasi etkä voi antaa minulle potkuja.
- Se on meidän velvollisuutemme vanhempina, emme luovuta, tulemme aina huolehtimaan sinusta!
- Rajoitettu luottamus ja yksityisyys; oikeus yksityisyyteen riippuu riskikäyttäytymisen tasosta.
- Mitä enemmän jaat minun kanssani, sitä enemmän luotan sinuun. Mitä etäisempi olet, sitä enemmän tulen ottamaan selvää asioitasi.
- Itsehillintä on tärkeä valppaan vanhemmuuden periaate.
- Valpas vanhemmuus on kestävä ja pitkäaikainen sitoumus.
- Valpas vanhemmuus vähentää nuoren itselleen haitallisen käyttäytymisen riskiä.

Harjoitus 2 ”KYNNYKSELLÄ” -HARJOITUS (Fokusoitu Vakauttava Perheterapia)

Ohje:

Asetu seisomaan paikkaan, jossa sinulla on tila liikkua. Paina jalkapohjat lattiaa vasten siten, että tunnet lattian kannattelevan itseäsi. Koe jalkojesi voima.

Muista hengittää.

Kuvittele eteesi kynnyks, jonka yli kohta astut ja samalla jätät taaksesi jotain, mistä tunnet tarvetta luopua.

Kuvittele mieleesi hankala vuorovaikutustilanne, josta haluat luopua. Tarkenna huomio omaan kokemukseesi siinä. (Hetki aikaa kuvitella)

Siirrä tilanne mielikuvissasi selkäpuolellesi. Tunne se siellä. (Hetki aikaa eläytyä)

Siirrä se sitten mielikuvissasi sentin verran irti selästäsi.

Kun sanon NYT, astumme yhdessä yhden askeleen eteenpäin ja jätämme sen taaksemme, mistä luovuimme.

”NYT!”

Tunne selkäpuolellasi, kun tilanne on jäänyt taakse. (Hetki aikaa kuvitella)

Siirrä nyt huomiosi kehosi etupuolelle ja huomaa, mitä tuntemuksia huomaat siellä. Mitä ”näet” edessäsi mielikuvissasi?

Viipyile hetken tässä mielikuvassa ja tuntemuksessa.

KIITOS!

Käänny parin puoleen ja huomioitasi parin kanssa.

Katso pp-diat: kolmas tapaaminen

- Pp-diojen läpikäynti ja keskustelu
- Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

4. tapaaminen

Päivän teema – ”SIT IN” Nuoren huoneessa istumisen idea

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros
- Pp-diojen läpikäynti ja keskustelu niiden pohjalta

Sit-in idea

Vanhempi menee nuoren huoneeseen, kun tämä on siellä. Vanhempi sulkee oven perässään ja istuu huoneeseen niin, ettei nuori pääse poistumaan huoneesta.

Vanhempi voi olla läsnä ilman riskiä, että tilanne kärjistyy tai hän menettää itsehillintänsä. Se on tapa viestittää nuorelle, ettei vanhempi enää hyväksy nuoren tuhoisaa käyttäytymistään. ”On taottava, kun rauta on kylmää” Tätä ei siis tehdä kesken jotain yhteenottoa tai silloin, kun nuori on juuri käyttäytynyt aggressiivisesti.

”Emme enää hyväksy käyttäytymistäsi (kuvataan seikkaperäisesti se, mitä käyttäytymistä tarkoitetaan). Istun tässä nyt siksi, että haluamme löytää tähän ongelmaan ratkaisun. Jään tähän istumaan, kunnes sinä ehdotat jotakin ratkaisua.” Sen jälkeen vanhempi on vaiti. Jos nuori ehdottaa jotain siihen suhtaudutaan rakentavasti.

SIT IN, esimerkkejä nuoren reaktioista ja ideoita niihin reagoimiseen:

- **Nuori yrittää ajaa vanhemmat ulos huoneestaan tai alkaa huutaa...**
Tärkeintä on itse pysyä hiljaa. Aloite on edelleen vanhemmalla.
- **Nuori alkaa asettaa ehtoja...**
Vanhemman ei tarvitse perustella sitä, ettei hyväksy nuoren ehtoja.
- **Nuori on välinpitämätön....**
Vanhempi jatkaa vain istumista tunnin ajan nuoren huoneessa.
- **Nuori alkaa huutaa saadakseen huomiota ulkopuolisilta ihmisiltä....**
Nuoren tarkoitus on saattaa vanhempi häpeämään naapureiden silmissä. Jos vanhempi pelkää, että näin saattaa käydä, hän voi varoittaa naapureita etukäteen.
- **Nuori alkaa haastaa riitaa....**
On varottava pitkiä selityksiä ja pidättäytyä lyhyessä ja selkeässä kuvauksessa siitä, mitä haluaa.
- **Nuori tekee ehdotuksen....**
Jos nuori tekee rakentavan ehdotuksen – vaikka hän vain sanoisi, että yrittää parhaansa – se tulee ottaa vakavasti.
- Istuminen käynnistää muutoksen sekä nuorella että vanhemmassa. Nuori alkaa sopeutua uuteen tilanteeseen, mutta myös vanhemmassa tapahtuu muutos, kun hän löytää uuden kyvyn itsessään; hän huomaa voivansa astua nuoren huoneeseen ja pysyä siellä ilman, että menettää malttiaan ja ajautuu riitelemään nuoren kanssa.

Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja loppukeskustelu käydään niiden pohjalta.

5. tapaaminen

Päivän teema – Viivästetyn vastaamisen jalo taito ”Pitää takoa, kun rauta on kylmää!”

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros
- Pp-diojen läpikäynti ja keskustelu

Uskomus, jonka mukaan vanhempien tulee vastata välittömästi nuoren jokaiseen vaatimukseen, valitukseen, syytökseen tai provokaatioon on virheellinen. Usein on paljon viisaampaa harjoittaa viivästetyn vastaamisen jaloa taitoa. Vanhemman on annettava itselleen aikaa miettiä, mitä haluaa sanoa ja miten haluaa nuorelle vastata. Jos ei ole varma siitä, mitä haluaa sanoa, on parempi olla hiljaa.

Hiljaisuus ei ole alistumista. Pelkkänä toteamuksena: ”En pidä tästä ja aion vähän aikaa miettiä sitä.” (Ei minkään sävyistä uhkausta rivien välissä)

Noidankehien muodostumisen ehkäisemiseksi vanhempien on vältettävä tarpeettomia yhteenottoja nuorten kanssa.

Harjoitus

Hellittävä hengitys (fokusoiva vakauttava perheterapia)

- Ota tuolissa mahdollisimman mukava asento.
- Voit sulkea silmäsi. Kuuntele itseäsi millainen hengitys avautuu, kun lasket kädet omaan syliin ja asetat jalkapohjat lattiaa vasten. Hellitä jännitteistä, huokaa helpotuksesta ja juurru alustalle, tuolin ja lattian kannateltavaksi.
- Huomaa miten oma hengityksesi kulkee sisään ja ulos.
- Hengitä sisäänhengityksellä mielikuvissasi alas vatsan pohjaan ja anna uloshengityksen virrata sieltä hellittäen ulos.
- Voit myös uloshengityksellä hellittää mielikuvissasi itseäsi irti sellaisesta, mihin huomaat olevasi takertunut.
- Kun takertuminen alkaa sulaa, saatat huomata pienen tauon uloshengityksen jälkeen. Voit viipyillä ja levähtää tässä tauossa. Sinä saat vaan olla.

Julkilausuma eri tilanteissa

Julkilausumassaan vanhemmat ilmoittavat muutoksesta, joka tulee voimaan kotona tästä lähtien. Jotkut vanhemmat saattavat ihmetellä, miten he voivat toteuttaa tämän, kun he eivät ole vielä oppineet kaikkia väkivallattoman vastarinnan ja valppaan vanhemmuuden edellyttämiä työkaluja. On totta, että olemme vasta aloittaneet ohjelman.

On kuitenkin tärkeää tehdä julkilausuma jo alussa. Se ei ole muutosprosessin loppuunsaattaminen, vaan pikemminkin prosessin alku. Tästä lähtien vanhemmat toimivat tilanteen muuttamiseksi, hankkivat yhä enemmän työkaluja kotona toteutettavaksi ja luottavat vähitellen kykynsä toteuttaa ilmoituksessa mainitut käytännöt.

Lisäksi julkilausuman tekemisestä on tärkeää toteuttaa suhteellisen rauhallisena aikana. Sen avulla vanhemmat voivat kertoa lapselle: ”Kerromme sinulle, miten aiomme toimia, ei siksi, että olet käyttäytynyt huonosti viime aikoina, vaan siksi, että olemme päättäneet olla valppaampia ja osallistua elämääsi tulevaisuudessa.” Kun asiat ovat suhteellisen rauhallisia, tämä voidaan sanoa myönteisellä äänellä eikä uhkana. Mutta jos lapsella on meneillään myrskyisämpi aika, olisi julkilausumassa tärkeää selvästi kertoa vanhempien päätöksestä vastustaa kaikkea vaarallista kehitystä.

Jos tällä hetkellä ei ole merkityksellistä ”punaisen liikennevalon” tasoista riskikäytöstä, vanhemmat voivat tehdä yleisen ilmoituksen vanhempien asennoitumisen muutoksesta tästä lähtien ja vanhempien huolenpidon ja valppauden tarpeesta lapsen riskikäyttäytymisen mukaisesti. On parasta yhdistää tämä lapsen äskettäisiin lastensuojeluilmoituksiin tai sijoitukseen. Vanhemmat voivat sanoa: ”Tämä ilmoitus liittyy tekemiisi tekoihin ja siihen, että sinulla on lastensuojelun asiakkuus. Näissä olosuhteissa meidän on osallistuttava enemmän!”

- Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

6. tapaaminen

Päivän teema – Julkilausuman harjoittelua

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros
- 6 tapaaminen pp-diojen katselu ja harjoittelua

Harjoitus:

Sami on 16 v ja kymppiluokalla. Hiljattain opettaja soitti ja kertoi, ettei Sami ole säännöllisesti käynyt koulussa. Ja vaikka hän olisi tullut kouluun, niin hän ei ole osallistunut opetukseen. Maija, Samin äiti, ei tiennyt tästä. Kun hän yritti keskustella Samin kanssa, hän ei saanut mitään selkeää vastausta eikä tiedä mitä Sami tekee koulupäivän aikana. Maija on päättänyt, että hän lisää valpasta vanhemmuuttaan ja aloittaa sen kirjoittamalla julkilausuman Samille.

- Julkilausuma: vanhempien tahtotilan ilmoitus vanhempien asemasta ja tulevista toimista.
- Julkilausuma liittyy ”punaisen liikennevalon” käyttäytymiseen
- Julkilausuma kannattaa tehdä sopivaan aikaan, ei heti vanhempien ja nuoren vihasen riidan jälkeen.
- Lukekaa ilmoitus/julkilausuma rauhallisella ja päättäväisellä äänellä ja antakaa sen jälkeen oma kopio nuorelle.
- Julkilausuma on yksisuuntainen ilmoitus. Se ei vaadi nuoren suostumusta.
- On tärkeää valmistautua nuoren mahdollisiin reaktioihin ja välttää eskalaatiota tai kiihtymistä.

Ohjeet harjoitukseen:

- Jakautukaa kahteen ryhmään. Yksi ryhmän jäsen on Sami, toinen on Maija. Muut tarkkailevat. Käyttäkää julkilausuma esimerkkiä missä Maija tekee ilmoituksen Samille.
- Vaihtoehtoisesti kaksi vapaaehtoista ryhmästä esittää Samia ja Maijaa. Ohjaajatkin voivat ottaa jonkun roolin. Muut tarkkailevat.

Ryhmä 1:

- Sami vastaa epäkunnioittavasti ja sanoo, ”Ihan sama, jätä minut rauhaan...” ja lopuksi hän lakkaa puhumasta, ei vastaa ja alkaa pelaamaan tietokoneella. Muut miettivät, miten Maijan kannattaa toimia tässä tilanteessa.

Ryhmä 2:

- Sami vastaa väkivaltaisesti huutamalla ja raivoamalla takaisin. Muut miettivät, miten Maijan kannattaa toimia tässä tilanteessa.
- Voit myös uloshengityksellä hellittää mielikuvissasi itseäsi irti sellaisesta, mihin huomaat olevasi takertunut.
- Kun takertuminen alkaa sulaa, saatat huomata pienen tauon uloshengityksen jälkeen. Voit viipyillä ja levähtää tässä tauossa. Sinä saat vaan olla.

Hyvä, rakas Sami,

Viime aikoina useampi tapahtuma on lisännyt meidän huoltamme. Poliisit ovat kuulustelleet sinua, sinut on haastettu oikeuteen, olet saanut ehdonalaisen tuomion ja sinulle on määrätty virallinen valvoja. Siitä syystä, olemme päättäneet, että me tästä lähtien tulemme toimimaan valppaana vanhempina ja tulemme olemaan enemmän läsnä sinun elämässäsi, jotta voisimme paremmin suojella sinua ja estää sinua joutumasta isompiin ongelmiin.

Ymmärrämme, että ystäväsi ovat tärkeä osa elämääsi, ymmärrämme haluasi ylläpitää sinulle tärkeitä suhteita ja kunnioitamme sinun yksityisyyttäsi. Mutta samalla emme voi katsella sivusta ja hyväksyä käytöstä tai tilanteita, jotka vaarantavat sinun ja toisten ihmisten elämää.

Emme enää hyväksy kun sinä:

- Tulet kotiin myöhään yöllä. Makaillet kotona päivisin, etkä mene kouluun, juot alkoholia tai käytät huumeita*
- (Lisää esimerkkejä: valehtelet tai peittelet asioita, otat autoja luvatta haltuun ja ajat ilman ajo korttia ja viihdyt nuorten rikollisten seurassa.)*

Tästä lähtien teemme kaikkemme estääksemme vaarallisia tilanteita ja ennalta ehkäistäksemme sinun tekemiäsi rikoksia tai sitä, että tulisit riippuvaiseksi alkoholista tai huumeista. Jos tilanne vaatii, tulemme hakemaan lisää tukea siihen, että näin tapahtuu.

Kun vakuutumme siitä, että olet turvassa ongelmilta tai riskeiltä, tulemme antamaan sinulle lisää vapauksia ja itsenäisyyttä. Mutta tulemme aina seuraamaan missä menet, olemaan kiinnostuneita ja sekaantumaan sinun elämääsi. Se on meidän velvollisuutemme vanhempina.

Rakastamme sinua paljon, Isä ja äiti

Harjoituksen jälkeen:

- Miltä tuntui olla tässä tilanteessa? Mikä tilanteessa toimi hyvin, mikä vähemmän hyvin?*
- Miten mielestänne "Maija" pärjasi tilanteessa? Minkä hän teki hyvin, minkä olisi voinut tehdä toisin?*
- Keskustelkaa tehtävän hankaluuksista ja miten niistä voisi selviytyä.*

Ryhmäkerran päättäminen. Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

7. tapaaminen

Päivän teema –Julkilausuman tekeminen

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros

Tällä ryhmäkerralla vanhemmat valmistautuvat tekemään oman julkilausuman. Ryhmässä keskustellaan ja ideoidaan, mitä julkilausumassa lukee, mikä kunkin perheen kohdalla olisi sopivin tilanne, hetki ja ketkä siinä olisi mukana. Tehtävään valmistaudutaan seuraavien ohjeiden mukaan:

a) Vanhempien tulisi valita sopiva aika, jolloin kotona ei ole viime aikoina ollut aggressiivisia purkauksia tai konflikteja (on tärkeää olla tekemättä julkilausumaa, kun vanhemmat ja lapsi ovat vihaisia ja järkyttyneitä).

b) Vanhempien tulisi mennä lapsen huoneeseen, istua alas (varmistaa, että muut lapset ovat huoneen ulkopuolella) ja lukea julkilausuma ääneen selkeällä, rauhallisella, päättävällä mutta ei-uhkaavalla äänensävyllä. Astumalla lapsen huoneeseen yhdessä vanhemmat välittävät viestin: ”Päätimme ottaa tämän askeleen, ja seisomme sen rinnalla yhdessä!”

On parasta, että sallivampi vanhempi on se, joka lukee julkilausuman ääneen. Tämä osoittaa, että molemmat vanhemmat ovat ”yhtenäisessä rintamassa” tässä asiassa. On erittäin tärkeää, että molemmat vanhemmat ovat läsnä julkilausuman aikana.

• Tapauksissa, joissa isä ei ole yhteistyöhaluinen eikä osallistu istuntoihin, on tärkeää, että ryhmäohjaajat kannustavat äitiä rekrytoimaan isän osallistumaan julkilausumaan. Lisäksi ryhmäohjaajan tulisi ottaa yhteyttä isään, selittää julkilausuma merkitys ja kannustaa häntä osallistumaan.

• Yksinhuoltajaperheissä tai jos isä kieltäytyy osallistumasta julkilausumaan, ehdota, että äiti lukisi julkilausuman toisen merkittävän ihmisen vieressä (esimerkiksi toinen hänen vanhemmistaan, yksi sisaruksistaan, läheinen ystävä), joka voi sekä lisätä hänen luottamustaan että auttaa häntä käsittelemään lapsen reaktiota. Pelkkä läheisen läsnäolo vahvistaa välitettävää viestiä.

c) Vanhempien ei pidä odottaa, että lapsi heti hyväksyy julkilausuman sisällön, eikä heidän kannata keskustella lapsen kanssa julkilausumassa esitetyistä yksityiskohdista.

d) Julkilausuma on annettava lapselle sekä ääneen että kirjallisesti. Vaikka julkilausuma on luettu ääneen, kirjallisen kopion jättäminen vahvistaa sen sanomaa. Jotkut vanhemmat tuntevat olonsa hieman epämukavaksi julkilausuman virallisesta, seremoniallisesta luonteesta ja uskovat, että olisi parempi ylläpitää luonnollisempaa, spontaania suhdetta lapseensa. Kokemuksemme mukaan tällä rituaalilla on kuitenkin suuri merkitys. Pyrimme määrittelemään uuden alun uusilla säännöillä.

Julkilausuman muodollisuus välittää seuraavat viestit:

- a)** Julkilausuma symboloi käännekohtaa ja osoittaa tilanteen muuttumisen;
- b)** Vanhempien asemasta ja toimista ei keskustella. Julkilausuman yksipuolisuus tarkoittaa sitä, että tästä lähtien vanhemmat ovat vastuussa sen toteuttamisesta.

Jotkut lapset reagoivat myönteisesti julkilausumaan, mutta monissa tapauksissa lapset eivät ole tyytyväisiä yksipuoliseen julkilausumaan, vaan vastustavat vanhempiensa aikomusta toimia uudella tavalla ja käyttäytyvät edelleen häiritsevällä tavalla.

Lapset voivat reagoida seuraavasti:

- Lapsi voi vaieta, jättää vanhemmat huomiomatta ja jatkaa sitä, mitä hän teki ennen kuin he tulivat huoneeseen.
- Lapsi voi käskeä vanhempia: ”häipykää huoneestani”, tehdä suullisia uhkauksia tai ehkä repiä julkilausuman tai rynnätä ulos talosta.
- Lapsi voi olla epäkunnioittava ja piittaamaton ja sanoa : ”Voit sanoa mitä haluat. En välitä.”
- Lapsi voi alkaa väitellä julkilausuman sisällöstä ja yksityiskohdista: ”Minun ei tarvitse kertoa sinulle, missä olen tai kenen kanssa olen!”

Tällaiset vastaukset ovat yritys pitää tilanne muuttumattomana ja saada vanhemmat hylkäämään julkilausumalla välitetty viesti. Jos lapsi tässä onnistuu, hän ymmärtää, että mikään ei ole muuttunut ja että hänen vanhempansa antautuvat aina hänen äärimmäisten reaktioidensa edessä.

Usein lapsi ilmaisee pettymyksensä, kun hänen vanhempansa perääntyvät julkilausumastaan. Tässä tapauksessa hän välittää viestin: ”Ajattelin, että ehkä tällä kertaa voisit todella auttaa minua, mutta näen, että mikään ei ole muuttunut.” Tämä pettymys heijastaa hänen sisällään olevaa positiivista ääntä, joka etsii vanhempien rakkautta, välittämistä ja osallistumista, ja joka haluaa muuttaa hänen elämäänsä. Lapsen reaktion ei pidä antaa estää vanhempia toimia uudella tavalla. ja On tärkeää auttaa vanhempia jatkamaan tarkkaavaista ja valpasta vanhemmuutta.

Julkilausuman tavoite

Tavoitteena on toteuttaa selkeä julkilausuma, jossa määritellään vanhempien aseman muutos ja määritellään, mitä he odottavat lapselta. Vanhempien on valmistauduttava etukäteen tähän vaikeaan emotionaaliseen testiin pysyäkseen rauhallisena ankarien reaktioiden edessä.

He saattavat hiljaa sanoa: ”En odottanut sinun olevan samaa mieltä. Kerron sinulle tämän kertoakseni sinulle muutoksesta, jonka olemme päättäneet tehdä, ja jotta emme tekisi mitään selkäsi takana. Tämä julkilausuma kertoo velvollisuudestani ja rakkaudestani vanhempana. Minä en anna periksi!

Vaikka lapsi olisi eri mieltä, vastustaisi tai ei kunnioittaisi julkilausumaa, se on edelleen voimassa. Vanhempien valpas vanhemmuus on vanhempainvelvollisuus, joka on olemassa lapsen suostumuksesta riippumatta.

Ajan myötä on todennäköistä, että lapsen kielteinen asenne muuttuu myönteisemmäksi haluiksi hyväksyä vanhempiensa asema. Julkilausuman jälkeen vanhemmat ilmoittavat muutoksesta, joka tulee voimaan tästä lähtien kotona.

Jotkut vanhemmat saattavat ihmetellä, miten he voivat toteuttaa tämän, kun he eivät ole vielä oppineet kaikkia tehokkaan valppaan vanhemmuuden edellyttämiä työkaluja. On totta, että olemme vasta aloittaneet ohjelman. On kuitenkin tärkeää tehdä julkilausuma jo alussa. Julkilausumassa ei ole kysymys muutosprosessin loppuun saattamisesta, vaan pikemminkin prosessin alusta.

Tästä lähtien vanhemmat tekevät työtä tilanteen muuttamiseksi, hankkivat yhä enemmän työkaluja kotona käytettäväksi ja luottavat vähitellen kykyynsä toteuttaa julkilausumassa mainitut asiat.

Julkilausuman kannattaa tehdä suhteellisen rauhallisena aikana. Sen avulla vanhemmat voivat kertoa lapselle: ”Kerromme sinulle, miten aiomme toimia, ei siksi, että olet käyttäytynyt huonosti viime aikoina, vaan siksi, että olemme päättäneet olla tarkkaavaisempia ja valppaampia ja osallistua enemmän elämääsi tulevaisuudessa.” Kun asiat ovat suhteellisen rauhallisia, tämä voidaan sanoa myönteisellä äänellä eikä uhkauksena.

Mutta, jos lapsella on meneillään myrskyisämpi vaihe, on ilmoitettava selvästi vanhempien päätöksestä vastustaa vaarallista kehitystä.

Viikko viikolta vanhemmat saavat tietoa, itseluottamusta ja tarkkaavaisen ja valppaan vanhemmuuden taitoja työkalupakkiinsa. Tässä vaiheessa, kun vanhemmilla ei vielä ole kaikkea tietoa ja välineitä, mutta he ovat jo päättäneet ja ilmoittaneet aikomuksestaan muuttaa omaa käytöstään ja vanhemmuuden tarkkaavaisuus tasoaan, he saattavat joutua vaikeisiin tilanteisiin. Vanhempien tulisi muistuttaa itseään siitä, että he ovat vasta oppimisprosessin alkuvaiheessa. On tärkeää muistaa viivästyneen reaktion periaate, josta on keskusteltu aiemmilla tapaamiskerroilla.

Vanhempien ei odoteta reagoivan välittömästi lapsensa jokaiseen käytökseen ja toimintaan. Päin vastoin, heitä kannustetaan käyttämään aikaa rauhoittuakseen, kuullakseen ja miettiäkseen parasta toimintatapaa.

He voivat sanoa lapselleen: ”Olemme kertoneet sinulle, että olemme enemmän mukana elämässäsi varmistaaksemme, ettet joudu vaikeuksiin. Tällä hetkellä käytöksesi viestittää meille, että meidän on tehostettava vanhemmuuden tarkkaavaisuutta ja valppautta ja aiomme miettiä parasta tapaa tehdä se.”

Jälkeenpäin ryhmätapaamisissa vanhemmat voivat kertoa esiin tulleista ongelmista ja pohtia parasta toimintatapaa. Huomaa, että jos kotona on äärimmäinen tai hälyttävä tilanne, vanhemmat voivat ja heidän pitäisi ottaa yhteyttä ryhmänohjaajaan ennen seuraavaa istuntoa.

Ryhmäkerran päättäminen. Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

8. tapaaminen

Päivän teema – Hyvän suhteen luominen nuoreen

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros

Kotitehtävän läpikäyminen:

Miten julkilausuman teko onnistui? Minkälaisessa tilanteessa teitte sen? Ketkä olivat läsnä? Kysyivätkö vanhemmat kohdennettuja kysymyksiä? Jos niin, pyydä heitä kertomaan kokemuksestaan ryhmälle. Jos ei, miksi?

Miltä vanhemmista tuntui julkilausuman aikana? Miltä heistä tuntui jälkeenpäin?

Tuliko huoneessa istumisen aikana? Miten vanhemmat käsittelivät niitä?

Miten nuori reagoi Sit-in:iin, huoneessa istumiseen? Kuinka vanhemmat käsittelivät hänen reaktiotaan?

8 tapaaminen pp-diojen katselu ja keskustelua

Avoin dialogi nuoren kanssa

Miten luoda ilmapiiri, joka mahdollistaa avointa dialogia nuoren kanssa?

- Aika ja paikka
- Ole kiinnostunut, älä tunkeile
- Omien kokemusten jakaminen
- Toistuvia kutsuja keskusteluun

Vanhemman asemoituminen avoimen dialogin aikana

- Kaveri / Saarnaaja (ei kumpaakaan, jotain siltä väliltä)
- Helposti lähestyttävä
- Tarkkaavaisen kiinnostunut
- Kykenevä hillitsemään omia tunteita

Miten vastata vanhempana?

- Olla positiivinen ja kannustava, sekä rauhallinen että kiinnostunut.
- Välttää impulsiivisia vastauksia, uhkauksia ja moitteita
- Välttää ”kiusaamista”
- Välttää palaamista vanhoihin tekoihin
- Välttää rankaisemista
- Välttää ”juonimista” muiden aikuisten kanssa

Kun nuori ei halua kertoa...

- Joskus vanhemmat tietävät, että nuori salaa jotain, jota ei halua kertoa vanhemmille.
- Nuoren yksityisyyttä pitää kunnioittaa, mutta samalla on oltava valpas vanhempi.

Voi toivoa, että nuori kertoo jollekin toiselle, nuoremmalle perheenjäsenelle tai ammattilaiselle. Ihmiselle, johon vanhempi luottaa.

Ryhmäkerran päättäminen. Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

Tarkkaavainen vanhemmuus

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros

Kotitehtävän läpikäyminen:

Kävivätkö vanhemmat avointa dialogia lapsen kanssa? Entä muiden lasten kanssa? Jos ei, miksi? Kuka vanhemmista osallistui avoimeen dialogiin? Miltä tuntui avoimen vuoropuhelun aikana? Miltä tuntui jälkeensä? Oliko avoimessa vuoropuhelussa vaikeuksia? Miten lapsi reagoi avoimeen dialogiin? Kuinka vanhemmat käsittelivät hänen vastaustaan?

9 tapaaminen pp-diojen katselu ja keskustelua

Tarkkaavainen vanhemmuus — keskittynyt huomio

Keskittynyt huomio tulee tarpeelliseksi, kun erilaiset varoitusmerkit viittaavat huoleen ja tarpeeseen tehostaa valppautta. ”Valppaan vanhemmuuden liikennevalon” vihreä muuttuu keltaiseksi ja vanhempia varoitetaan pysymään valppaana.

Seuraavassa on joitain esimerkkejä mahdollisista varoitusmerkeistä:

- lapsi on poissa kotoa pitkiä aikoja
- hän ei palaa kotiin sovittuun aikaan
- hän lukkiutuu selittämättömästi huoneeseensa
- hän salaa toimintaansa ja kieltäytyy antamasta tietoa siitä
- hänestä tulee sosiaalisesti eristäytynyt
- hän on mukana huonossa seurassa
- hänen koulusuorituksensa ovat heikentyneet, jne.

Näissä olosuhteissa avoin kiinnostus ja dialogiin pyrkiminen ei riitä, ja vanhemman on siirryttävä kohdennettuihin kysymyksiin tietyistä ongelmallisista asioista. Näitä suoria kysymyksiä kutsutaan ”kohdennetuiksi kysymyksiksi”.

Siirtyminen avoimesta vuoropuhelusta keskittyneeseen huomioon tarkoittaa taukoa luontevassa vuoropuhelussa. Vanhemman on suunniteltava askeleensa ennen muutoksen tekemistä. Joskus vanhempien on vaikea siirtyä keskittyneeseen huomioon, koska he uskovat, että kohdennettu kyseenalaistaminen on epämiellyttävää ja vastenmielistä ja haittaa lapsen luonnollista avoimuutta ja luottamusta.

On tärkeää, että vanhempi ei peräänny keskittyneestä huomiosta, kun se on tarpeen. Tällainen myönnitys jättää lapsen käsittelemään vaikeita tilanteita ilman vanhempien ohjausta.

Kohdennetut kysymykset tulee tehdä kunnioittavasti, jotta lapsen luottamus ja avoimuus säilyisi. Ennen kohdennettuja kysymyksiä: Määrittele, mitä tietoja etsit ja mitä rajoja aiot asettaa. Keskitetty huomio edellyttää, että vanhemmat määrittelevät ensin itselleen asemansa ja rajansa. Vanhempien on päätettävä, mitkä tiedot on tärkeää saada ja mitä he itse tekevät ja mihin he eivät salli lapsensa osallistuvan. Jokainen vanhempi määrittelee omat ei-neuvoteltavissa olevat rajansa. Kun vanhemmat ovat määritelleet rajansa, on tärkeää tehdä nämä säännöt selkeiksi kotona.

Keskusteluja perhesäännöistä (ulkona liikkumisajat, vapaa-ajanvietto, vanhemmille ilmoittaminen jne.) ei pidä käydä hätäisesti ja impulsiivisesti, vaan rauhallisesti ja tarkoituksellisesti. Jos vanhemmat vedetään pitkiin neuvotteluihin säännöistä kodin sisällä ja ulkopuolella, se aiheuttaa vain kitkaa ja eskaloitumista.

Valmistaudu useisiin mahdollisiin tilanteisiin

Ennen kohdennettuja keskusteluja vanhempien tulee valmistautua useisiin erilaisiin tilanteisiin. On mahdollista, että lapsi kieltäytyy vastaamasta heidän kysymyksiinsä tai kunnioittamasta sitoumuksiaan. Vanhemmat voivat esimerkiksi päättää etukäteen, että jos lapsi kieltäytyy vastaamasta heidän kysymyksiinsä siitä, missä ja kenen kanssa hän viettää aikansa, he kieltävät häntä menemästä ulos tai kieltäytyvät antamasta hänelle rahaa huveihin.

Kohdennettujen kysymysten tarve ei johdu todisteista, vaan varoitusmerkeistä, joita vanhemmat havaitsevat – silloinkin, kun heillä ei ole todisteita. Vanhempien tulee varautua tilanteisiin, joissa lapsi kiistää vanempien huolenaiheet, muuttamatta keskustelua ”oikeussalikuulusteluksi”. He voivat esimerkiksi sanoa: ”En tarvitse todisteita. Toimin huolenaiheideni mukaan. Kun tällaista ilmenee, velvollisuuteni on esittää nämä yksinkertaiset kysymykset.” Vanhempien tulee ilmoittaa muutoksesta vanhemmuuden valppaustasosta. Kun vanhemmat päättävät tehostaa vanhemmuuden valppauden tasoa, on tärkeää ilmoittaa siitä lapselleen.

Julkilausumassa vanhemmat ilmoittivat, että tarvittaessa he tehostavat valppautta. Nyt he voivat muistuttaa lasta tästä asiasta ja ilmoittaa, että he ovat päättäneet toimia julkilausuman mukaan varoitusmerkkien vuoksi. Tästä lähtien he vaativat tietää enemmän lapsen asioista. On parasta, että he ilmoittavat tästä suoraan lapselleen, kun he ja lapsi ovat rauhallisia. Sitä ei kannata tehdä silloin, kun joku kiirehtii poistumaan tilanteesta tai raivokkaan riidan jälkeen. On tärkeää, että vanhemmat korostavat, että se ei ole rangaistuksesta, vaan yksinkertaisesti heidän velvollisuutensa on lisätä osallistumistaan lapsen elämään.

Kotitehtävä:

Pyydä istunnon lopussa vanhempia merkitsemään muistiin kaksi varoitusmerkkiä, jotka he ovat huomanneet kotona ja jotka osoittavat tarpeen siirtyä valppaan vanhemmuuden toiselle tasolle, keskittyneeseen huomioon. Tunnistettuaan ongelmallisen käyttäytymisen vanhempien tulisi ilmoittaa siirtymisestä tarkempaan valppaaseen vanhemmuuteen ja kysyä kohdennettuja kysymyksiä kyseisestä käyttäytymisestä.

Ryhmäkerran päättäminen. Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

10. tapaaminen

Päivän teema – Tukiverkoston rekrytoiminen

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros

Kotitehtävien läpikäyminen: keskittynyt huomio

- Kysyivätkö vanhemmat kohdennettuja kysymyksiä? Jos niin, pyydä heitä kertomaan kokemuksistaan ryhmälle. Jos ei, miksi?
- Mitä varoitusmerkkejä vanhemmat havaitsivat perheessään, mikä kertoo tarpeesta siirtyä keskittyneeseen huomioon?
- Miltä vanhemmista tuntui kohdennettujen kysymysten aikana? Miltä heistä tuntui jälkeenpäin?
- Kuka kyseli?
- Oliko kohdennettujen kysymysten aikana vaikeuksia ja miten vanhemmat käsittelivät niitä?
- Miten nuori reagoi siirtymiseen keskittyneeseen huomioon siirtymiseen ja kohdennettuihin kysymyksiin? Kuinka vanhemmat käsittelivät hänen reaktiotaan?

10 tapaaminen pp-diojen katselu ja keskustelua

Tukijoiden rekrytointi

- Vanhempien yhteinen näkemys tukijoista? Tilanteesta riippuen on hyvä löytää yhteinen näkemys nuoren tukemisesta, vaikkakin panostuksen määrä ja tapa voi vaihdella. Täyttä yhteisymmärrystä ei välttämättä aina ole mahdollista saavuttaa, mutta silti on tärkeä viestittää nuorelle, että kaikki osapuolet haluavat samaa suhteessa lapseen.
- Isovanhempien mukaanotto. On tärkeää, että he ovat tietoisia lapsen tilanteen negatiivisista ja positiivisista puolista. Tärkeää on myös kannustamaan heitä olla moittimatta tai saarnamatta nuorelle.

Mitä sanoa tukijoille?

- ”Emme ole aiemmin puhuneet teille, koska emme halua rasittaa teitä ongelmillamme....”
- ”Haluamme kertoa kotitilanteestamme ja kuulla teidän näkemyksiänne....”
- ”Sinulla on hyvä vaikutus lapseeni. Hän mainitsee usein sinun nimesi. Viime aikoina olen ollut huolissani lapsemme kehityksestä, olisiko sinulla aikaa jutella kanssani tästä....”

Mitä sanoa tukijan/tukijoiden tapaamisessa?

- ”Olen opettelemassa tapoja lisätä valpasta vanhemmuutta suhteessa siihen, mitä epäilen tapahtuvan lapseni elämässä näkemieni varoitusmerkkien perusteella taisiit mitä on jo tapahtunut. Olen ymmärtänyt, että yksin selviytyminen tässä tilanteesta on ylivoimaista minulle. Olen ajoittain voimaton ja haavoittuva. Siksi uskallan nyt pyytää apua.”
- Usein käy niin, että mitä avoimempi vanhempi on avun tarpeestaan, sitä sitoutuneemmaksi ja halukkaammaksi tukija tulee auttamishalussaan.

Minkälaista apua vanhempi voi pyytää tukijalta kokouksessa?

- On hyvä, jos tapaaminen tapahtuu kotona ja nuori on kotona.
- Jos nuori ei ole paikalla, tukija voi jättää positiivisen viestin nuorelle ja painottaa haluaan vahvistaa kontaktia lapseen ikävien tapahtumien jälkeen.

Yhteydenoton käynnistäminen nuoren kavereihin ja kavereiden vanhempiin

Vanhempien tieto lapsen ystävästä voi olla puutteellista – tässä vaiheessa vanhemmat haluavat tietää kavereiden nimiä ja mitä he tekevät. Ovatko he ystäviä koulusta tai kaveripiiristä ja mitä he tekevät oman nuoren kanssa. Vanhemmat voivat tutustua nuoren kavereihin. He voivat kutsua ystävän jäämään perheen atrialle. Ateriat ovat hyvä tapa tutustua toisiinsa paremmin. Vanhemmat voivat jopa järjestää vierailun kaverin luo ja esitellä itsensä, kysyä tämän nimeä ja yrittää avata pieniä keskusteluja hänen kanssaan.

Yhteydenotto lapsen kavereiden vanhempiin. Ensimmäinen yhteydenotto parantaa jo itsessään, sillä vanhempien kiinnostus ja osallistuminen lapsen elämään voi tarvittaessa toimia ponnahduslautana tuleville pyynnöille. Aloittaakseen yhteydenpidon ystävien vanhempiin vanhempi voi hyödyntää erityistilaisuuksia, kuten vanhempainiltoja koulussa, kouluretkiä ja leirikouluja jne. Kun ensimmäinen yhteys on tehty, vanhempi voi yksinkertaisesti sanoa: ”Puhun mielelläni kanssasi useammin, jotta voimme päivittää toisillemme, mitä lapsillemme kuuluu. Sopisiko se sinulle?” Nämä kontaktit tulisi tehdä avoimesti eikä lapsen selän takana. Jos tällaiset vuorovaiikutustilanteet tuntuvat uusilta ja epätyypillisiltä, vanhempi voi yksinkertaisesti sanoa lapselle: ”Päätin puhua ja vaihtaa ajatuksia muiden luokkasi lasten vanhempien kanssa. Olen tajunnut, että vanhempien on oltava yhteydessä toisiinsa.”

Valmistautuminen nuoren reaktioihin

Vanhempien tulisi varautua siihen, että heidän lapsensa suuttuu päätöksestä rikkoa hiljaisuus ja kertoa muille, mitä tapahtuu. On tärkeää, että vanhemmat pysyvät päättäväisinä, välttävät eskaloitumista ja muistuttavat itseään siitä, että he täyttävät vanhempainvelvollisuutensa. Lapsen vastustukseen vastataan parhaiten rauhallisella lausunnolla: ”Meistä tuntuu, että tämä on meille vaikeaa aikaa ja olemme päättäneet saada kaiken mahdollisen tuen!” Vaikka lapsi reagoisi raivolla ja löisi ovensa kiinni, tavoite on saavutettu: vanhemmat osoittavat päättäneensä murtautua eristyksestä.

Ensi kerran teema: Tukijoiden verkosto

Kotitehtävä:

- Mieti, kuka elämässäsi on sellainen henkilö, jolta voit pyytää apua, kun sinulla on ongelma?
- Kuka sinua tukee?
- Otatko yleensä muita ihmisiä mukaan ratkomaan haasteellisia tilanteita?
- Listaa ihmisiä, joihin luotat ja jotka voisivat muodostaa tukiverkoston itsellesi.
- Ketkä ihmiset elämässäsi kuuluvat listalle?
- Oletko jäänyt pohtimaan jotain joidenkin tukijoiden suhteen?
- Liittyykö tukijoiden pyytämisen jotain huolia tai epäilyksiä?

Ryhmäkerran päättäminen. Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

Päivän teema – Liikennevalo punaisella: Soittoringit ja vanhempien vierailut

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros

Kotitehtävän purku:

- Ovatko vanhemmat listanneet tärkeitä ystäviä, sukulaisia, mahdollisesti työntekijöitä/viranomaisia, jotka voisivat olla vanhemmuuden tukena? Ketkä he ovat? Heräsikö joidenkin tiettyjen tukijoiden suhteen epäilyjä tai pohdintoja?
- 11 tapaaminen pp-diojen katselu ja keskustelua

Puhelinkierros

Puhelinkierros on yksi valppaan vanhemmuuden tehokkaimmista välineistä, kun on siirrytty vihreästä keltaiseen ja edelleen punaiseen liikennevaloon, jolloin asioista ei enää neuvotella. Puhelinkierroksia voidaan käyttää erilaisissa tilanteissa, esimerkiksi silloin, kun nuori pakenee kotoa, ei ilmoita vanhemmille olinpaikastaan, ei palaa kotiin ennalta määrätyn aikaan, palaa kotiin huumeiden vaikutuksen alaisena tai hänellä on selittämättömiä rahasummia tai omaisuutta. Puhelinkierroksella vanhemmat soittavat mahdollisimman monelle ihmiselle (sekä lapsille että aikuisille), jotka ovat tai saattavat olla yhteydessä lapseen, kun hän on poissa kotoa.

Puhelinkierroksella on useita tavoitteita. Ensisijaisena tarkoituksena on löytää lapsi ja saada hänet kotiin, se ei ole ainoa tavoite. Tärkein tavoite on vahvistaa vanhempien valpasta vanhemmuutta ja vanhempien läsnäoloa. Tämä tavoite saavutetaan myös silloin, kun vanhemmat eivät onnistu löytämään lasta. Puhelinkierroksen avulla vanhemmat voivat jättää merkkejä läsnäolostaan monille lapsen elämänalueille ja ilmaista vastustavansa hänen katoamistaan ja hänen ei-hyväksyttävää toimintaansa. Puhelinkierroksen avulla vanhemmat voivat myös laajentaa tukiverkostoaan rakentamalla tärkeitä suhteita ihmisiin, joille he soittavat.

Puhelinkierroksen tekeminen

Puhelinkierrosta vaativissa tilanteissa vanhempien on soitettava mahdollisimman moneen numeroon siitä listasta, jonka he ovat tehneet. Vanhempien ei pitäisi soittaa vain yhteen paikkaan, jossa he uskovat lapsensa olevan tai vain niille ihmisille, joiden kanssa he uskovat hänen olevan. Puhelinkierroksen tarkoituksena ei ole vain löytää lapsi, vaan myös välittää viesti läsnäolosta ja valppaasta vanhemmuudesta, missä tahansa lapsi onkin. Vanhempien tulisi kertoa keitä he ovat ja selittää, miksi he soittavat. Esimerkiksi ”tyttäreemme on kadonnut muutaman kerran yöllä ja olemme päättäneet tehdä kaikkemme estääksemme häntä joutumasta vaarallisiin tilanteisiin”. Ja pyytää sitten ihmisiä ilmoittamaan lapselleen, että he soittivat.

On kuitenkin tärkeää, että vanhemmat tekevät puhelinkierroksen kohtuulliseen aikaan eivätkä keskellä yötä. Jos lapsi ei tule kotiin yöllä ja on liian myöhäistä tehdä puhelinkierros, vanhemmat voivat silti tehdä puhelinkierroksen seuraavana aamuna sen jälkeen, kun lapsi on jo palannut kotiin. Tässä tilanteessa vanhempien on hyvä sanoa, että lapsi katosi edellisenä yönä tai palasi kotiin kohtuuttomaan myöhään, ja että he olivat hyvin huolissaan hänestä. Vanhemmat voivat pyytää ihmisiä kertomaan heille, mitä he tietävät tästä, ja kysyä, olisivatko he halukkaita auttamaan lapsen löytämisessä tulevaisuudessa tai suostuttelemaan hänet soittamaan vanhemmilleen. Myöhäinen puhelinkierros voi luoda perustan yhteistyölle ja jättää vahvan vaikutelman valppaasta vanhemmuudesta, koska seuraavina päivinä lapsi saa viestejä vanhempiensa toiminnasta.

Nuoren reaktion vastaanotto

Jotkut vanhemmat pelkäävät, että puhelinnumeroiden ottaminen lapsen matkapuhelimesta ja yhteydenotto hänen elämänsä ihmisiin loukkaa hänen yksityisyyttään. Tämä on tietenkin totta. Mutta on tärkeää jälleen kerran korostaa, että uskomme, että lapsen vapaus, yksityisyys ja luottamus liittyvät suoraan riskitasoon, jolle hän altistuu. Vaarassa oleva lapsi tarvitsee valppaampaa vanhemmuutta, jopa hänen yksityisyytensä loukkaamisen kustannuksella. Yksityisyys on tärkeä arvo, mutta lapsen turvallisuus on vielä tärkeämpää.

Jotkut vanhemmat pelkäävät, että lapsi voi tuntea hämmennystä kuullessaan vanhempiensa puhelinkierroksesta. Vaikka hän saattaa tuntea häpeää kuullessaan, että vanhemmat soittivat, hän tuntee myös, että hänen vanhempansa välittävät ja tekevät kaikkensa suojellakseen häntä. On tärkeää muistaa, että vanhemmilla ei ole aikomusta nolata tai nöyryyttää nuorta. He pyrkivät vain suojelemaan häntä.

Jotkut vanhemmat pelkäävät, että lapsen ystävät nauravat hänelle, jos vanhemmat ottavat heihin yhteyttä. Monet nuoret nauttivat siitä, että he voivat pilkata nuorta kertoessaan hänelle, että hänen vanhempansa etsivät häntä. Vaikka näin olisikin, vanhempien ensisijainen tavoite on, että heidän lapsensa kuulee vanhempien etsivänsä häntä. Riippumatta siitä, välittääkö tämän viestin nuori, joka ilmaisee todellista huolta tai pyrkii vain pilkkaamaan häntä, viesti välittyy lapselle ja jättää hänelle vahvan tunteen vanhempien läsnäolosta.

Jotkut vanhemmat pelkäävät kertoa muille, mitä heidän perheessään tapahtuu, ja ”tuulettaa likapyykkinsä julkisesti”, etenkin muiden vanhempien edessä. Kuten keskustelimme tukijoiden rekrytointia käsitelleessä tapaamisessa, on erittäin tärkeää ottaa muut mukaan tilanteeseen. Lapsen ystävien vanhemmilla voi olla merkittävä rooli valppaassa vanhemmuudessa. He voivat toimia välittäjinä vanhempien ja kotona aikaa viettävän lapsen välillä tai he voivat antaa tärkeää tietoa siitä, missä lapset kokoontuvat.

Muista

On tärkeää korostaa, että NVR, Uusi auktoriteetti ja Valpas vanhemmuus eivät aina johda nopeaan muutokseen lapsen käyttäytymisessä, mutta muutokset vanhemmassa ja lapsen ympäristössä vähentävät hänen riskitasoaan, vaikka lapsi ei muuttaisi asenteitaan tai käyttäytymistään. Puhelinkierrokset vaikuttavat myös huonoon seuraan, jonka kanssa nuori saattaa olla tekemisissä. Kun nämä ystävät ymmärtävät, että valppaat aikuiset ympäröivät nuorta, heistä tulee vähemmän innokkaita vetämään nuoren mukaan heidän vaaralliseen toimintaansa. Vanhempien vierailut

Joissain tilanteissa vanhemmat voivat mennä paikkoihin, minne heidän lapsensa menee ilman lupaa tai sopimista, joihinkin hengailupaikkoihin, ystäviensä koteihin jne. Tämä vanhempien toiminta uhmaa sosiaalisia normeja, jotka määrittelevät tietyt alueet suljetuiksi aikuisilta. Tämän rajan ylittäminen ja meneminen tiloihin, joissa ei aiemmin ollut vanhempien valvontaa, antaa vanhemmille mahdollisuuden laajentaa läsnäoloaan kentällä ja välittää selkeän viestin vaarallisen toiminnan vastustamisesta.

Vanhempien päättäväisten ponnistelujen olla läsnä myös talon ulkopuolella on tarkoitus estää lapsen vaarallinen käyttäytyminen ja minimoida lapsen kontaktin katkeamista vanhemmistaan. Kun lapsi ottaa etäisyyttä, on tärkeää, että vanhemmat eivät vastaa vihalla ja irrallisuudella, esimerkiksi lukitsemalla hänet ulos talosta tai luovuttamalla ja antamalla lapsen tehdä mitä haluaa. Vanhempien rakentava vastaus on sellainen, jossa he lisäävät läsnäoloaan paikan päällä välttämällä samalla eskaloitumista ja konflikteja. Vanhemmat, jotka etsivät lastaan ja täyttävät velvollisuutensa pitää sormensa pulssilla, voivat minimoida lapsensa riskitason huomattavasti.

Milloin vanhempien tulisi tehdä vierailuja?

Seuraavassa on muutamia ongelmallisia käyttäytymismalleja, jotka oikeuttavat vanhempien vierailut:

Kun lapsi pakenee kotoa: usein lapsi menee ystävän kotiin, sukulaisen luo tai johonkin kaveriporukkaan. Pakeneminen on äärimmäinen teko, joka vaatii vanhempia ryhtymään välittömiin ja poikkeuksellisiin toimiin. Lapsi ei välttämättä ole yllättynyt, jos vanhemmat saapuvat hänen oleskelupaikkaansa, koska hän tietää, että hänen äärimmäinen käyttäytymisensä johtaa siihen, että hänen vanhempansa ryhtyvät äärimmäisiin toimenpiteisiin.

Kun lapsi ei tule kotiin ajoissa yöllä, katoaa useiksi tunneiksi päivällä tai lähtee kotoa ilman vanhempien lupaa, on toinen tilanne. Pakeneminen kotoa, on poikkeuksellinen ja äärimmäinen tapaus. Sen sijaan kotiin tuleminen myöhään ja katoaminen tunneiksi on usein ”rutiinitapahtuma”. Koska lapsi on usein jo tottunut vanhempiensa reaktioihin tai heidän vastaamattomuuteensa, hän voi yllättyä ja vastustaa voimakkaasti vanhempiensa saapumista paikkaan, jossa hän majoilee.

Kun lapsi liittyy huonoon seuraan: huonot kaveriporukat ovat yksi vahvimmistä tilanteen huononemisen ja korkeamman riskitason ennustajista. Kun lapsi alkaa seurustella epämääräisten kavereiden kanssa, hän altistuu vaaralliselle toiminnalle, kuten huumeiden käytölle, rikoksille ja koulun keskeyttämiselle.

Nuoren reaktiot

Joskus vanhemmat pelkäävät ryhtyä vierailuihin, koska se kuulostaa heistä äärimmäiseltä toimenpiteeltä. Jotkut pelkäävät, että nuoren ystävät pilkkaavat häntä, jos vanhemmat ilmestyvät paikkaan, jossa nuori oleskelee. Näin voi todellakin tapahtua, mutta toisaalta jotkut muut nuoret saattavat tuntea kateutta huomiosta ja huolesta, jota hänen vanhempansa osoittavat häntä kohtaan. Lisäksi, kun henkilöt, jotka osallistuvat laittomaan toimintaan, kuten huumeiden käyttöön tai väkivaltaan, kun näkevät, että nuoren vanhemmat saattavat tulla heidän paikkaansa, he eivät todennäköisesti kutsu lasta osallistumaan laittomaan toimintaansa.

Joskus vanhemmat häpeävät mennä paikkaan, joihin he eivät ole toivottuja, etsiä lastaan kadulla tai tulla vieraan ihmisen kotiin. On tärkeää, että vanhemmat muistuttavat itseään edelleen siitä, että he täyttävät vanhempainvelvollisuutensa ja toimivat suojellakseen lastaan. Huolimatta siitä, että tämä vaihe voi olla pelottava, ne perheet, jotka ovat uskaltaneet tekemään vanhempien vierailuja, ovat huomanneet tämän toimivaksi keinoksi vähentää lapsensa riskitasoa.

Jopa yhdellä vierailulla on merkittävä vaikutus lapsen käyttäytymiseen ja hänen tunteeseensa siitä, että hänen vanhempansa ovat vahvoja ja päättäväisiä. Lisäksi se vahvistaa vanhempien tunnetta siitä, että heillä on työkalut tilanteen hoitamiseen. Vanhempien vierailut vaativat heiltä suuria ponnisteluja. He saattavat menettää tuntikausia unta saapuakseen paikalle keskellä yötä tai he saattavat joutua jäämään pois töistä. Mutta tavoite oikeuttaa nämä ponnistelut, koska vanhempien valppaan vanhemmuuden puute ennustaa vahvasti lapsen tilanteen heikkenemistä edelleen.

Kun lapsi palaa kotiin, vanhempien vierailun jälkeen, mitään rangaistusta ei tarvita. Tutkimukset osoittavat, että valppaan vanhemmuuden hyöty ei ole riippuvainen muista valvontamuodoista, kuten seuraamuksista tai rangaistuksista. Vanhempien päättäväisyys tietää missä lapsen asioissa mennään, antaa heille painoarvoa ilman lisäseuraamuksia.

Positiiviset eleet

On tärkeä muistuttaa vanhempia positiivisista eleistä keinona ylläpitää positiivisia puolia suhteessa lapseen, etenkin silloin kun suhde on erityisen jännittynyt. Jopa silloin, kun vanhemmat vastustavat päättäväisesti lapsen käyttäytymistä ja ryhtyvät yksipuolisiin toimiin, on parasta, että he tekevät pieniä eleitä välittääkseen huolen, läsnäolon ja rakkauden.

Lopuksi on hyvä korostaa, kuinka tärkeää on, että vanhemmilla on mahdollisuus ryhtyä yksipuolisiin toimiin, jolloin ei neuvotella asioista. Vanhemmat päättävät. Vaikka he eivät käyttäisi näitä työkaluja aktiivisesti, tieto siitä, että heillä on toimintasuunnitelma, vähentää avuttomuuden tunnetta ja auttaa heitä jatkamaan valppaina vanhempina.

Ryhmäkerran päättäminen. Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

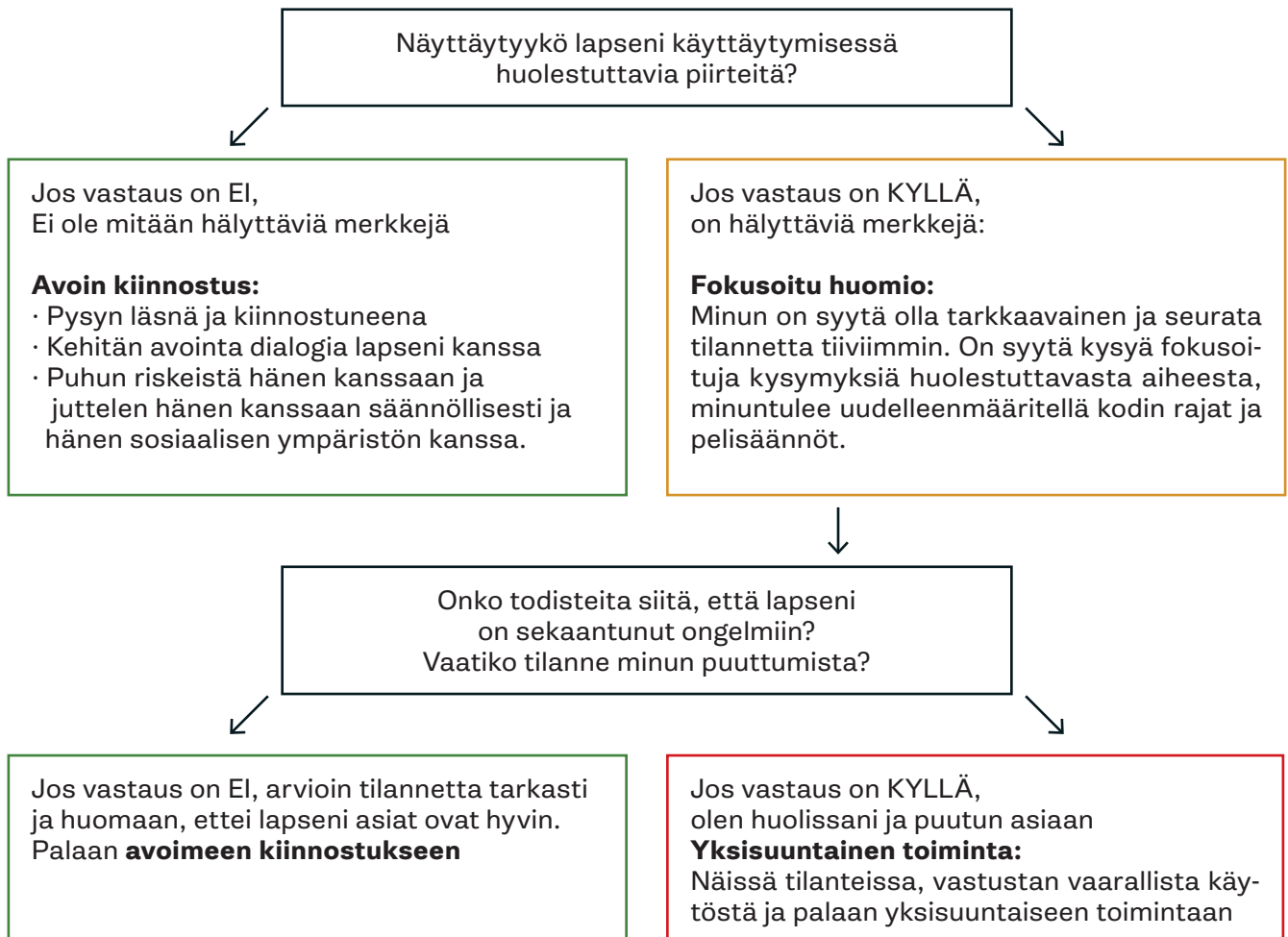
12. tapaaminen

Ryhmän päättäminen

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros
- 12 tapaaminen pp-diojen katselu ja keskustelua

Valpas vanhemmuus – kartta

- Kartan tarkoitus on olla avuksi vanhempien arvioidessa lapsen riskikäyttäytymisen tasoa. Kartan avulla vanhemmat voivat suunnitella heidän omaa toimintaansa eri tilanteisiin.
- Onko lapseni vaarassa?
- Olenko tarpeeksi läsnä lapseni elämässä?
- Minkälaista vanhemmuutta tämän hetken olosuhteet vaativat?

- Yhteenveto asioista mitä ryhmän aikana on käsitelty
- Suunnitelma, miten ottaa välineet käyttöön, kunnes tapaamme seurantakerralla.

Ryhmäkerran päättäminen. Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

Seurantakäynti

- ORS lomakkeiden täyttäminen
- Kuulumiskierros
- Omien alkutavoitteiden esiin nostaminen ja keskustelua ryhmässä siitä, miten näissä on edetty.

Yhteenveto ryhmän keskusteluista

Pidä sen jälkeen ryhmäkeskustelu, jossa vanhempia pyydetään kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ohjelman lopussa. Tähdennä seuraavia kysymyksiä:

- Pyydä vanhempia kuvailemaan kokemuksiaan ohjelmasta.
- Mikä heidän mielestään oli heidän suurin saavutuksensa ryhmässä?
- Mitä he toivoivat saavuttavansa ohjelman alussa, mutta ovat kokeneet, etteivät he ole saavuttaneet?
- Kokevatko he, että heidän odotuksensa täyttyivät?
- Kokevatko he, että heidän asemansa vanhempina ohjelman aikana on muuttunut. Miten? Mikä on merkittävä ero?
- Tuntevatko he nyt olonsa luottavaisemmaksi suhteessa lapsen asioihin?
- Mitä esitetyistä työkaluista he ovat ottaneet käyttöön kotona?
- Onko olemassa työkaluja, joita he eivät ole ottaneet käyttöön, ja joita he tarvittaessa tulevat käyttämään tulevaisuudessa?
- Onko olemassa työkaluja, joita he eivät aio käyttää?
- Ovatko he huomanneet muutoksia kotona?
- Miltä heistä tuntui osallistua ryhmään?
- Tunsivatko he prosessin ajan, että heillä on tarvittavat tiedot ja tuki valppaan vanhemmuuden työkalujen toteuttamiseen kotona?
- Onko heillä ollut ongelmia ja vaikeuksia matkan varrella?
- Onko heillä ollut vaikeuksia jakaa ja pyytää apua tukijoilta ja muilta ryhmän jäseniltä?
- Miltä heistä tuntuu nyt lopussa?
- Mitkä ovat heidän suurimmat huolensa tulevista haasteista?

Kannusta heitä antamaan ehdotuksia siitä, miten he voivat parantaa tulevia ryhmiä.

Lisäksi ryhmässä keskustellaan siitä, saavatko ryhmän ohjaajat luvan kertoa vanhempien työskentelystä sille työntekijälle, joka suositteli ryhmää vanhemmille. Mitä he haluavat, että kerrotaan, mitä eivät mahdollisesti halua jakaa työntekijän kanssa, joka suositteli ryhmää? Vanhempien ohi ei raportoida mitään sellaista, mistä vanhemmat eivät halua kertoa. Jos ohjaajalla on huoli nuoresta ja hän harkitsee lastensuojeluilmoituksen tekemistä, niin tämä on kerrottava avoimesti vanhemmille ja yhdessä mietittävä miten asiassa edetään.

Jos vanhemmat haluavat, he voivat jatkaa yhteydenpitoa keskenään. Tässä kohdin ohjaajien on hyvä ilmoittaa, että osuutensa ryhmänohjaajina päättyy tähän tapaamiseen. Jos ryhmänohjaajien muu työtilanne sallii, on hienoa, jos vanhemmat voivat tarvittaessa kääntyä jonkun ohjaajan puoleen ja mahdollisesti jatkaa työskentelyä vanhempana tai perheenä.

Ryhmäkerran päättäminen. Noin vartti ennen ryhmän päättämistä jaetaan GSRS-lomakkeet ja käydään loppukeskustelu niiden pohjalta.

3. Palaute ja arvionti

Vanhempien palaute

Vanhempien palaute ryhmässä työskentelystä ja NVR sisällöistä on tärkeä ryhmätoiminnan kehittämistä ja työskentelyn vaikuttavuutta ajatellen. Yksi hyvä työväline tähän on Feedback informed treatment - FIT. Siinä vanhempia pyydetään jokaisen tapaamisen alussa täyttämään ORS lomake, jossa kysytään vanhemman voinnista. Noin varttia ennen tapaamisen päättymistä vanhempi täyttää GSRS lomakkeen, jossa kysytään, miten vanhempi on kokenut tapaamisen. Kokeeko hän tulleen kuulluksi? Onko ryhmässä puhuttu oikeista asioista? Jne. Ryhmäistuntoon jää aikaa vielä keskustella asiasta.

- ORS lomake
- GSRS lomake

Katso: <https://www.scottdmiller.com/>

[2] Ks. <https://www.apa.org/>

[3] Ks. <https://www.helsinkimissio.fi/fit>

[4] Lue lisää esim. Miller, S. D. & Bertolino, B. (2018). Suom. Lehtinen, J. & Rouhiainen, H. Feedback-Informed Treatment : palautetietoinen hoito. Aktori Oy.

Kirja sisältää selkeät ja yksityiskohtaiset ohjeet sekä esimerkkejä palautetietoisesta hoidosta ja koostuu kuudesta Feedback-Informed Treatment (FIT) -manuaalista. Scott D. Miller ja Bob Bertolino ovat toimittaneet alkuperäiset englanninkieliset FIT-manuaalit <https://www.helsinkimissio.fi/tyokalupakki/fit/>

Ryhmätyön arviointi ja palaute mahdolliselle lähettävälle taholle

On tärkeää, että työntekijöillä on aikaa jälkipuintiin jokaisen tapaamisen päätyttyä, jotta he voivat jakaa ymmärrystään siitä, mitä he ryhmässä kuulivat ja kokivat. Jos haluaa, voi hyödyntää itsearviointilomaketta työntekijöiden ryhmän ohjaamisesta ja keskinäisestä yhteistyöstä.

Vanhempien luvalla on hyvä myös lähettää yhteenveto ryhmän työskentelystä (pp.diat) ja kooste vanhempien palautteista (esim. ORS ja GSRS lomakkeiden yhteenveto) lähettävälle taholle. Ne työntekijät, jotka ovat suositelleet ryhmää vanhemmille saavat näin tietoa siitä, mitä ryhmässä on tehty ja miten vanhemmat ovat siitä hyöttyneet. Näin työskentely tulee tutuksi ja työntekijät osaavat jatkossa suositella ryhmää uusille vanhemmille.

Opas on muokattu englanninkielisestä Israelilaisesta NVR ryhmänohjaaja manuaalista, joka on suunnattu vankilassa istuvien nuorten vanhemmille.

Ryhmäkäyntien parityöskentelyn arviointilomake

Päivämäärä: _____

Monesko ryhmäkäynti: _____

Paikalla: _____

Päivän teemat ja keskusteluaiheet: _____

Kuvaile tunnelma ryhmässä tapaamisen aikana: _____

Työnjako ohjaajien kesken ja miten se toimi: _____

Ensi kerran suunnitelma: _____

Tärkeä muistaa seuraavaan tapaamiseen: _____

Miten onnistuneena pidin tapaamista 0 -10? Miksi? _____

LIITE 2: Muutosarviointiasteikko ORS

Muutosarviointiasteikko (ORS)

Nimi: _____ Ikä (Vuosia): _____ Sukupuoli: M / N
Istunto # _____ Päivämäärä: _____

Auta meitä ymmärtämään, miten olet voinut kuluneen viikon aikana, tämä päivä mukaan lukien. Mieti alla olevia elämäalueita ja laita merkki sille kohdalle, millä tunnet olevasi. Janan vasen reuna merkitsee alemmaa ja oikea reuna korkeampaa tasoa.

Yksilöllisesti

(Henkilökohtainen hyvinvointi)

I-----I

Läheisten ihmissuhteiden osalta

(Perhe ja muut läheiset ihmissuhteet)

I-----I

Sosiaalisesti

(Työ, koulu, ystävyysuhteet)

I-----I

Yleisesti

(Yleinen tunne hyvinvoinnista)

I-----I

Heart and Soul of Change Project

www.heartandsoulchange.com

© 2000, Scott D. Miller and Barry L. Duncan
Suomennos: Jaako Seikkula (jaako.seikkula@psyka.jyu.fi)
Tapio Ikonen (otikonen@dnainternet.net)
Ilpo Kuhlman (ilpo.kuhlman@kuh.fi)

Ryhmäterapiaistunnon arviointiasteikko (GSRS)

Nimi _____	Ikä (Vuosia) _____
ID# _____	Sukupuoli: M / N
Istunto # _____	Päivämäärä: _____

Arvioisitko tämänkertaisen ryhmän seuraavien asteikkojen osalta. Aseta merkki viivalle sille kohdalle, joka parhaiten kuvaa Sinun kokemustasi.

Terapiasuhte

En kokenut tulevani kuulluksi, ymmärretyksi ja kunnioitetuksi ryhmän ja/tai ohjaajan taholta.

I-----I

Tulin kuulluksi, minua ymmärrettiin ja kunnioitettiin ryhmän ja ohjaajan taholta.

Päämäärä ja keskustelun aiheet

Emme työstäneet toivomiani aiheita, emmekä keskustelleet haluamistani asioista.

I-----I

Työstimme toivomiani aiheita ja keskustelimme haluamistani asioista.

Työskentelytapa tai menetelmä

Ohjaajan ja/tai ryhmän työtapaa ei sopinut minulle.

I-----I

Ohjaajan ja/tai ryhmän työtapaa sopi minulle hyvin.

Yleisesti

Tämän päivän ryhmästä puuttui jotain – en tuntenut kuuluvani ryhmään.

I-----I

Kaiken kaikkiaan tämän päivän ryhmä sopi minulle ja tunsin kuuluvani siihen.

International Center for Clinical Excellence

www.centerforclinicaexcellence.com
www.scottdmiller.com

© 2007, Barry L. Duncan and Scott D. Miller

Finnish translation: Ilpo Kuhlman (ilpo.kuhlman@kuh.fi)
Jaako Seikkula (jaakko.seikkula@psyka.jyu.fi)
Tapio Ikonen (o.tapio.ikonen@gmail.com)